

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 3 | březen 2023

- 2** O čem se mluví... ... o novém vzdělávacím centru Sféra s jeho ředitelem Davidem Koppitzem

- 3** Město a kraj se domluvily na postupu při revitalizaci mostů

- 5** Město podpoří zálohování PET lahví a plechovek

- 7** GRAND Festival smíchu nabídne ty nejlepší komedie

- 7** Pardubické hudební jaro už po pětáctýřicáté

Pardubice

O čem se mluví...

... o novém vzdělávacím centru Sféra s jeho ředitelem Davidem Koppitzem

Rada spolku Centrální polytechnické dílny, který bude provozovat nově vznikající špičkové vzdělávací centrum Sféra v areálu Automatických mlýnů, jmenovala do funkce ředitele zkušeného manažera a pardubického rodáka Davida Koppitze. Funkce se ujal v polovině února. Hlavním úkolem nového ředitele je nyní vytvořit kvalitní lektorský i provozní tým, prohloubit spolupráci s Univerzitou Pardubice, školami a zaměstnavateli z regionu a připravit zcela novou organizaci na podzimní ostrý start.

Co je posláním Sféry?

Inovativní vzdělávací centrum Sféra má ambici nadchnout návštěvníky pro polytechnické obory, probudit jejich tvořivost a umožnit jim smysluplné a zábavné trávení volného času. Propojíme vědu, moderní technologie a tradiční řemesla. Vše bude možné si vyzkoušet na vlastní kůži. Společně se členy Spolku chci vybudovat otevřenou a inovativní instituci. Ve spolupráci se školami, univerzitami, zástupci soukromého sektoru, ale i dalšími zájmovými organizacemi pomůžeme přiblížit absolventy škol potřebám technologicky orientovaných firem v regionu. Přispějeme tak k budování tzv. „chytrého města“.

Jak to bude ve vzdělávacím centru vypadat?

Veškeré dění se bude odehrávat v horních patrech futuristicky řešeného objektu nad amfiteátre, na místě bývalých skladů obilné mouky.

Nabídneme více než 1500 metrů čtverečních špičkově vybavených prostor. Vznikají 4 řemeslné dílny a 4 učebny pro chemii, fyziku, přírodopis, informační technologie a robotiku. Součástí bude také sál Světa dětí se spoustou hracích prvků a didaktických pomůcek určených zejm. pro děti předškolního a raného školního věku. Ústředním prostorem centra bude univerzální promítací a prezentační sál. Zde bude zavěšena unikátní technologie Science on Sphere neboli Věda na kouli, kterou pro vědecké účely vyvinul americký Národní úřad pro oceány a atmosféru. Plný provoz Sféra zahájí v září a bude otevřena sedm dní v týdnu všem návštěvníkům, od nejmenších dětí přes žáky a studenty škol, dospělé až pro seniory. Samozřejmě budeme usilovat o to, aby se k nám lidé vraceli a stali se našimi pravidelnými návštěvníky.

Komisi jste během výběrového řízení přesvědčil zejména svou vizí, kam by mělo vzdělávací centrum Sféra směřovat. Na postu ředitele jste velmi čerstvě, jaké byly vaše první kroky?

Postupně se setkávám s uživateli i potenciálními partnery vzdělávacího centra Sféra a ověřuji jejich očekávání. Ta jsou vzhledem k atraktivitě rekonstruovaného areálu AM velká a logicky také pestrá. Společným jmenovatelem všech aktivit musí být kvalitní, praktické, kreativní a zároveň zábavné vzdělávání, do kterého se zapojí zkušení, nadšení lektori a kde naplno využijeme plánované špičkové vybavení. Právě kvalita týmu bude alfa omegou úspěchu, proto

se personálnímu zajištění Sféry věnuji od prvního dne. Paralelně budujeme identitu organizace, řešíme provozní a komunikační synergie s dalšími institucemi, připravujeme kampaň na zářijové slavnostní otevření a se zástupci města konzultujeme dokončení jednotlivých etap tohoto složitého a ostře sledovaného projektu.

V čem jsou podle vás Automatické mlýny tak unikátní?

Unikátní je komplexnost revitalizace Automatických mlýnů, intenzita spolupráce veřejného, neziskového a soukromého sektoru, rozmanitost a kreativita zasídlených institucí i silný genius loci daný architektonickou a kulturní hodnotou celého areálu a ikonickou osobností architekta Josefa Gočára. I díky unikátnímu fondu vzniká nová, kreativní městská čtvrť, která se stane výkladní skříní města i regionu. Věřím, že budeme dlouhodobě a viditelně přispívat k atraktivitě Pardubic v očích rezidentů, turistů i případných investorů.

Co vás ke Sfěře přivedlo?

Regeneraci Automatických mlýnů coby rozený Pardubák a místní patriot sleduji prakticky od zrodu projektu. Vybudovat moderní vzdělávací organizaci je pro mě profesní výzvou a zároveň příležitostí, jak se podílet na rozvoji našeho města. Je obecně známo, že kvalita vzdělávání je pilířem vyspělé společnosti, a tu se tady společně snažíme rozvíjet. Zatím od většiny zúčastněných stran získávám velmi pozitivní odezvu. I proto se na spolupráci se všemi partnery moc těším. V osobní rovině hraje roli i fakt, že Sfěru mohou a věřím, že budou s radostí navštěvovat i naše dvě děti.

Do projektu vkládám 20 let zkušeností z veřejného sektoru, ať už v rovině příprav rozvojových projektů měst a obcí, tak při utváření podmínek pro to, aby takové projekty vůbec mohly vzniknout. V roli náměstka ministra pro místní rozvoj jsem byl mj. u vzniku a ukotvení nástroje ITI, který se zapojením unikátních dotací umožňuje realizovat složité investice ve městech a jejich zázemí. Dlouhodobě se zajímám také o téma regenerace brownfieldů, které představují obrovský potenciál ve většině našich měst. Projekt AM se v České republice postupně stává příkladem dobré praxe a já jsem rád, že mohu být u toho.

AUTOMATICKÉ MLÝNY

Areál Automatických mlýnů prochází proměnou na novou kreativní městskou čtvrť, která se pro veřejnost otevře v září 2023. Národní kulturní památka Winternitzovy automatické mlýny je jednou z prvotin architekta Josefa Gočára. Monumentální mlýnskou budovu na břehu Chrudimky v centru Pardubic navrhl Gočár v roce 1909 pro podnikatele bratry Winternitzovy a v roce 1924 komplex dále rozšířil o obilné silo. Automatické mlýny pak byly v provozu nepřetržitě více než 100 let, do roku 2013. Od roku 2016 prochází mlýnský brownfield proměnou na moderní kulturně-spoločenskou městskou čtvrť.

Automatické mlýny jsou příkladem partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Sdílené víze zřizovatelů, mecenášů a investorů. Na proměně celého areálu a přilehlých veřejných prostranství se v jejich službách podílelo několik předních českých architektonických ateliérů. V první etapě přestavby areálu, v letech 2019–2023, se veřejnosti otevírají čtyři budovy, park před hlavní mlýnskou budovou a nové vnitřní náměstí. V druhé etapě výstavby, v období 2023–2026 soubor staveb doplní dalších tři nové bytové a komerční objekty doplněné o občanskou vybavenost.

V areálu Automatických mlýnů se na zářijové otevření připravují i další dva investoři – krajská sbírkotvorná instituce Gočárova galerie v bývalé hlavní budově Mlýnů a Nadace Automatické mlýny, se sídlem v Silu, která je iniciátorem konverze celého brownfieldu, pečuje o značku Automatické mlýny a rozvíjí téma architektury a přesahu do veřejného prostoru. Z bývalého průmyslového areálu nedaleko historického centra města tak vzniká nové kulturně vzdělávací společenské centrum s architekturou odkazující na provoz bývalých mlýnů.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Iveta Koubková, Kristýna Vlasáková, Alexandra Tušilová. Fotografie: Tomáš Kubelka, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 27. února 2023. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 4 /2023: 16. března 2023.

Město a kraj se domluví na postupu při revitalizaci mostů

Radní města Pardubice a Pardubického kraje mají za sebou další jednání, které se uskutečnilo v prostorách Společenského sálu radnice. Jedním z důležitých bodů jednání byla i situace ohledně městského mostu Kpt. Bartoše a mostu Pavla Wonky, který je v majetku kraje. Zástupci obou samospráv se dohodli na společném postupu, který by měl zabránit dopravním komplikacím ve městě.

„Vzhledem k tomu, že se jedná o dva klíčové mosty v Pardubicích, bylo nut-

né zkoordinovat s krajem postup jejich oprav, abychom se vyhnuli velkým dopravním komplikacím. Jsem rád, že jsme se dohodli na společném postupu,” přiblížil důležitost tématu primátor města Jan Nadrchal. Z výsledků dynamické zkoušky mostu Kpt. Bartoše vyplynulo, že most není v dobrém stavu a chování nosné konstrukce v rámci měření neodpovídá předpokládanému chování nosné konstrukce, které vychází z numerického modelu. Z tohoto

důvodu byl na mostě přerušen provoz MHD a je umožněn jen pro osobní automobily a minibusy, a to vždy jedním směrem. „Oprava mostu by v tuto chvíli byla nevhodná, bude muset být postaven most nový. V tuto chvíli pracuje projektant v úzké spolupráci s městem na projektu mostního provizoria. Jeho návrh bychom měli mít k dispozici v blízké době. Naším cílem je realizovat jeho výstavbu v co nejkratším čase, abychom mohli vrátit původní linkové vedení MHD. Návrh nového mostu bychom měli mít k dispozici do konce června. Vše záleží na rychlosti projekčních prací,” přibližuje Jan Hrabal, náměstek primátora zodpovědný za dopravu.

Další osud mostu Kpt. Bartoše je důležitý také pro Pardubický kraj, který je vlastníkem druhého důležitého mostu v centru města, mostu Pavla Wonky. „V tuto chvíli musíme počkat na ukončení výběrového řízení na rekonstrukci mostu Pavla Wonky. Samotné práce by měly být rozdělené do tří částí, abychom co nejméně zatěžovali dopravu v centru Pardubic. Musíme se sejít s projektantem, abychom si řekli, zda jsou jednotlivé naplánované

etapy v pořádku a můžeme začít s realizací první části. Vzhledem k aktuálnímu stavu mostu Kpt. Bartoše jsme městu přislíbili, že bychom všechny práce na mostu Pavla Wonky zahájili až v momentě, kdy bude mít město osazené mostní provizorium,” vysvětlil další postup hejtman Martin Netolický.

Rozpočet Pardubického kraje je na opravu mostu Pavla Wonky připraven. „Předpokládaná hodnota stavebních prací přesahuje 170 milionů korun včetně daně. Pro letošní rok jsme počítali s uvolněním 25 milionů korun s dofinancováním v roce 2024. Práce budou spočívat v obnovení funkce volného předpětí a stavebních úpravách mostu tak, aby byla v budoucnu možnost jeho snazší revize a případné výměny lan, která zajišťují pevnost nosné konstrukce. V rámci výměny lan bude také nezbytné provést dočasně přeložky inženýrských sítí, které budou následně vráceny zpět do mostní konstrukce. Součástí prací bude i výměna dilatačních závěrů mostu, obnova chodníků a krytových vrstev vozovky,” uvedl náměstek hejtmána Pardubického kraje pro oblast dopravy Michal Kortyš.

Splavnění Labe až do Pardubic má podporu pardubické radnice i kraje

V rámci společného jednání Rady Pardubického kraje s Radou města Pardubice byla debatována také problematika kanálu Dunaj-Odra-Labe. I přesto, že usnesením vlády byl tento projekt zastaven, shodují se obě samosprávy na důležitosti pokračování příprav na splavnění Labe až do Pardubic. Podle primátora statutárního města Pardubice Jana Nadrchala hraje splavnění Labe pro Pardubice jednu z klíčových rolí.

„Chceme pokračovat v dlouhodobých aktivitách vedoucích ke splavnění Labe minimálně pro rekreační plavbu. Město tento záměr dlouhodobě podporuje, považujeme ho za klíčové strategické rozhodnutí, které napomůže rozvoji Pardubic nejen z pohledu cestovního ruchu, ale také průmyslu,” podotkl primátor Jan Nadrchal.

„Labe do Pardubic a kanál Dunaj-Odra-Labe jsou dvě vedle sebe stojící

záležitosti. Zatímco kanál D-O-L jsme dlouhodobě vnímali jako nerealizovatelný z hlediska ekonomické náročnosti a omezení rozvoje měst a obcí na trase nutností držet pro tento kanál takzvanou územní rezervu, tak v případě splavnění Labe do Pardubic jsme od samého počátku v souladu, že tento projekt má smysl,” uvedl krajský hejtman Martin Netolický. Na jeho popud se vedení kraje i města

shodla na společném usnesení v této věci. „Samosprávy Pardubického kraje a Statutárního města Pardubice se shodují na důležitosti pokračování příprav splavnění Labe do Pardubic až po soutok s řekou Chrudimkou včetně veškeré navazující infrastruktury, a to bez ohledu na aktuální zastavení příprav projektu Dunaj-Odra-Labe,” načelil hejtman Martin Netolický připravené usnesení.

Wernerovo nábřeží zdobí nová lípa

Do prostoru za kostelem sv. Bartoloměje se vrátila lípa, kterou tam v lednu vysadil městský obvod Pardubice I. Jednalo se o náhradu za předešlou uschlou lípu. V letošním roce plánuje první městský obvod vysadit další stromy, a to v ulicích Sezemická a Na Hrádku.

„Předchozí lípa, která byla na stejném místě, uschla. Městský obvod tedy požádal státní správu orgánu

ochrany přírody o souhlas s jejím pokácením. Vzhledem k tomu, že se jedná o lokalitu památkově chráněnou, bylo třeba požádat o vyjádření i Úsek památkové péče Magistrátu města Pardubice,” přibližuje starosta MO I Filip Šťastný a dodává, že Úsek památkové péče pokácení schválil s podmínkou, že na místě pokácené lípy musí být zasažena lípa nová. „Tato podmínka byla tedy od začátku součástí rozhodnutí

o povolení ke kácení předešlé lípy,” doplnil starosta Šťastný. V dané lokalitě v průběhu roku přibude ještě chybějící jerlín.

Městský obvod Pardubice I plánuje v letošním roce sázet ještě další stromy, a to v jarním období. Bude se jednat o hlohy, které zasadí v ulicích Sezemická a Na Hrádku. „Zeleň ve městě má mnoho výhod. Mezi hlavní benefity patří snižování tepel-

ného ostrova, což je městská zástavba, ve které je znatelně vyšší teplota než v jejím okolí. Je prokázáno, že teplotný ostrov je až o 10 stupňů nižší u lokalit se stromy. Mezi další výhody patří i snižování prašnosti v okolí zeleně a nesmíme zapomenout ani na estetickou funkci,” vyjmenovala pozitiva zeleně uvnitř města náměstkyně Jiřina Klčová, do jejíž gesce spadá životní prostředí.

Město i kraj souhlasí s rozvojem letištního terminálu

V rámci společného jednání Rady Pardubického kraje s Radou města Pardubic bylo jedním z důležitých témat další směřování a rozvoj společnosti East Bohemian Airport, která provozuje civilní část pardubického letiště. Řeč byla nejen o aktuálně nasmlouvaných pravidelných a charterových linkách, ale také o rozvoji letištního terminálu a celého areálu.

„V souvislosti s plánovaným navýšením počtu letů, a to jak těch pravidelných, tak charterových přichází vedení společnosti EBA se záměrem na dostavbu prvního nadzemního podlaží, které pro tuto chvíli zůstává nevyužité jako další rozvojová plocha. Součástí by mělo být dokončení nového gate s kapacitou 160 cestujících, vybudování vyčkávacích prostorů pro cestující s vlastním sociálním zázemím. Mělo by se jednat o rozšíření služeb pro cestující, včetně restaurace a občerstvení. Kromě samotných cestujících by mělo vzniknout administrativní zázemí pro samotnou společnost EBA, ale také

kanceláře pro letecké společnosti, posádky a další personál. Předpokládané náklady v tuto chvíli činí 95 milionů korun bez daně s tím, že část finančních prostředků chce EBA získat prodejem nemovitostí v areálu letiště. Budeme chtít dále hovořit o tom, o jaké nemovitosti by se mělo jednat, protože není dobré v době, kdy řešíme rozvoj letiště, prodávat nemovitosti, které bychom mohli do budoucna potřebovat. Proto si společně vydefinujeme objekty, které jsou k prodeji vhodné,“ uvedl hejtman Martin Netolický.

Ředitel letiště Ivan Čech seznámil obě samosprávy s dalším záměrem, kterým je vybudování technického hangáru. „Jednáme se soukromou společností, která má zájem na pozemcích letiště postavit hangár, v rámci kterého by byly zajištěny opravy a údržba letecké techniky, hangárování a zajištění souvisejících činností včetně služeb pro externí subjekty. Jednalo by se o možnost zajistit kvalitní servis pro business lety, které by samozřejmě letišti generovaly pravidelné finanční

zdroje,“ řekl náměstek pardubického primátora Jan Hrabal. „Čeká nás ještě celá řada jednání mezi zástupci budoucího investora, města a kraje. Vzhledem k tomu, o jak dlouhou dobu pronájmu pozemků v majetku letiště a výši nákladů investora se jedná, je důležité zvážit všechna pro a proti, které s sebou tato smlouva přinese,“ doplnil náměstkova slova primátor Pardubic Jan Nadrchal.

Podle náměstka hejtmána pro oblast dopravy Michala Kortýše je nutné v souvislosti s navýšením počtu linek a rozvojem samotného areálu letiště řešit také kapacitu silniční dopravy. „Navýšení toku cestujících samozřejmě bude klást nároky také na dopravní infrastrukturu celé lokality. Hlavní příjezdová trasa je silnicí první třídy v majetku státu, a proto je nutné jednat nikoliv izolovaně, ale také se státem o tom, aby celá lokalita byla adekvátním způsobem dopravně napojena a připravena už v době plánovaných investic,“ sdělil náměstek hejtmána pro dopravu Michal Kortýš.

Zápisy do škol

Zápisy do pardubických základních škol letos proběhnou ve dnech 19. a 20. dubna. Přihlášku je možné připravit předem v aplikaci už od 20. března na adrese <https://zapisyzs.pardubice.eu/>.

Děti Ukrajinci s dočasnou ochranou budou mít zápis ve zvláštním termínu, a to 1. června 2023.

Keře na Smetanově náměstí

V polovině února byly vykáceny keře podél silnice na Smetanově náměstí u divadla. Likvidaci keřů provedl Městský obvod Pardubice I na základě rostlino-lékařské zprávy, která potvrdila jejich rychle šířitelnou chorobu. Protože v blízkosti rostou další keře stejného druhu, musel obvod přistoupit k okamžité likvidaci napadených rostlin, nyní zde plánuje zeleň znovu vysadit.

Řidiči při zadávání SPZ do parkovacích automatů stále chybují

Parkovací systém fungující na principu zadávání registrační značky vozidla vstoupil do druhého kalendářního roku, někteří řidiči však stále při placení parkovacího stání chybují. Hlavním problémem pro motoristy bývá správné zadání SPZ, nejčastěji dochází k záměně písmena O a číslice 0.

Řidiči by měli být při zadávání RZ opravdu pozorní. Pokud totiž do parkovacího automatu, SMS nebo své parkovací aplikace zadají neplatný formát své registrační značky, je jim vytisknutý parkovací lístek nebo zaplacené parkovné k ničemu. „Řidiči by měli zadávání své RZ věnovat plnou pozornost, aby se vyvarovali zbytečných problémů s prokazováním zaplaceného parkovného. Z pohledu kont-

roly nemá vozidlo s chybně zadanou RZ parkovné uhrazeno. Navíc často dochází k chybám, které řidič snadno přehlédne. Současné registrační značky tvoří pět až osm znaků – číslic a písmen s výjimkou písmen G, O, Q a W. Vynechána mohou být písmena i v takovém případě, pokud by výsledná RZ měla nevhodný nebo nežádoucí obsah,” informuje náměstek primátora zodpovědný za oblast dopravy Jan Hrabal.

Podle dat získaných z parkovacího systému se jen za uplynulý leden tohoto roku strážníci Městské policie Pardubice setkali se špatně zadanou RZ ve stovkách učiněných plateb parkovného. Přes 300 plateb obsahovalo zmíněnou chybu v záměně písmena

O a číslice 0, dalších více než 300 plateb obsahovalo chyby v podobě znaků navíc či uklepnutí při zadávání RZ. Stává se i to, že řidiči napíší podobu RZ v neúplné podobě, kdy jim některá písmena nebo číslice chybí. „Samostatnou kapitolou jsou značky, kdy si řidič zjevně neví rady a napíše do automatu třeba „XXXXXX“, „000000“ nebo dokonce unikátní RZ ve tvaru „nevím“,“ doplňuje za Městskou policii Pardubice Petr Kvaš, který stál ještě jako náměstek primátora u zrodu nového parkovacího systému.

Pardubice využívají tyto moderní parkovací automaty od prosince 2020. Od této doby mohou motoristé za stání platit pomocí bezkontaktní platební karty, hodinkami a dalšími

bezkontaktními metodami. I nadále je však možné parkovné zaplatit hotově nebo přes mobil prostřednictvím SMS zpráv či mobilních aplikací. Všechny 84 nových parkovacích automatů je navíc součástí systému Smart Parking, který má přispět k většímu komfortu řidičů při hledání volných parkovacích míst i odlehčení dopravy v centru Pardubic. Pardubice tak nyní mají parkovací systém zahrnující mobilní aplikaci, která naviguje řidiče na volné parkovací místo a umožňuje platby parkovného z vozu, elektronický systém vydávání a evidence rezidenčních karet a dispečerské rozhraní hlídající funkčnost celého systému i to, zda na vyhrazených parkovacích místech neparkují vozy bez oprávnění.

Město podpoří zálohování PET lahví a plechovek

Pardubičtí radní na svém únorovém jednání odsouhlasili zapojení města do projektu na zálohování PET lahví a plechovek, který bude v Pardubicích probíhat ve dvou prodejnách společností LIDL a Kaufland. Město by díky tomu mohlo z těchto provozoven získat již vytříděný odpad.

„Kromě benefitů, které by z této iniciativy měla příroda a zákazníci, by projekt pomohl i městu. To by získalo již vyseparovaný odpad, tedy jednodušší homogenní složku, kterou by nadále nemuselo třídit, což by ušetřilo finance,” přibližuje výhody Jiřina Klčová, náměstkyně pro životní prostředí

a dodává, že v Pardubicích se projekt spustí v Kauflandu v Bělehradské ulici a v prodejně LIDL v Poděbradské ulici. Jedná se o unikátní společný projekt obou řetězců, přičemž jejich požadavkem směrem k radnici bylo zajistit odvoz sebraného odpadu zdarma s tím, že tento odpad připadne městu. V rámci pilotního projektu sice občané nebudou dostávat peníze, ale budou jim na konto připisovány body, které budou moci uplatnit během nákupu v prodejně.

Zálohový systém PET lahví a plechovek funguje už ve 12 zemích Evropské unie, přičemž například v soused-

ním Slovensku ho spustili začátkem loňského roku. V Pardubicích je však projekt teprve na začátku. „Nejprve se musí připravit a podepsat příslušné smlouvy. Následně se musí samotné prodejny upravit a je třeba do nich nainstalovat separační automaty. Zapojení města do ostrého provozu vidíme na léto,” shrnul následující kroky vedoucí odboru životního prostředí Miroslav Míča.

Zálohování PET lahví a plechovek je jedním z kroků, jak ochránit přírodu před znečištěním a zbytečným plýtváním zdroji, a to díky tomu, že z použitých lahví nebo plechovek může opět

vzniknout nápojový obal. Toho lze dosáhnout i u lahví, které jsou vytříděny do žlutého kontejneru, v tomto případě je však proces recyklace a nového využití komplikovanější. Tyto lahve a plechovky se totiž rozdělují až u zpracovatele, navíc se jich daří recyklovat jen polovina. Proto je systém zálohování PET lahví a plechovek efektivnější. Nejenom že zpracovatelé získají už roztríděné lahve, ale – jak už bylo výše zmíněno – budou použity na výrobu nápojových obalů. „Mluvíme o způsobu bottle-to-bottle, tedy recyklace z lahve do lahve, což odpovídá principům oběhové ekonomiky,” dodává Míča.

Památník Zámeček se bude věnovat spojení filmu a historického bádání

V únoru jsme si přednáškou a projekcí připomínali rok od začátku stále probíhající ruské invaze na Ukrajinu. V březnu se v Památníku Zámeček Pardubice podíváme dále do minulosti a zaměříme se na téma filmů věnujících se válce a antisemitismu. V našich prostorách se také uskuteční seminář o výuce dějin 20. a 21. století.

Filmy nám přibližují různá témata již od počátku kinematografie. Jedním z těchto témat je přirozeně druhá světová válka, o které se natáčely snímky již během jejího trvání. Téma války a hrůzství je zajímavé i pro velké ho-

llywoodské filmové společnosti. Jaká je však realita ve srovnání s filmy a jak se pracuje pro velká filmová studia? Odpovědi na tyto otázky se dozvíte 15. března od 18:00 v kinosále Památníku Zámeček. Hostem bude historik Mgr. Pavel Kmoch, který působil jako odborný poradce nejen u tuzemských, ale zejména zahraničních filmů, jakými jsou Poslední vlak, Anthropoid či Králíček JoJo.

V úterý 28. března v 18:00 proběhne třetí z filmových projekcí, které spolupřádáme s Institutem Paměti národa Pardubice. Promítneme film

českého divadelního a filmového režiséra Alfréda Radoka Daleká cesta. Trochu zapomenutý snímek z roku 1948 vznikl krátce po skončení války a filmové postupy kombinující stylizované scény s dokumentárními záběry navozují stísněnou atmosféru a strach, který panoval v terezínském ghettu.

Poslední březnový den budeme hledat odpověď na komplexní otázku, jak učít dějiny 20. a 21. století. Seminář Soudobé dějiny ve škole: Jak učít o válce? v prostorách Památníku Zámeček organizuje Dějepis v 21. století, který spadá pod Oddělení vzdělávání Ústavu

pro studium totalitních režimů. Seminář je akreditován MŠMT a je zdarma. Kapacita je ovšem omezená, proto je nutná registrace na webu www.dejepis21.cz, kde naleznete i detailnější popis programu.

Od 1. března měníme otevírací dobu Památníku Zámeček. Opět budeme mít otevřeno i ve všední dny, a to od 13:00 do 17:00. Můžete nás tak navštívit třeba o jarních prázdninách. V sobotu a neděli zůstává otevírací doba v rozmezí od 10:00 do 17:00. Těšíme se na vaši návštěvu.

Viktor Janák, ředitel Památníku

Dražkovice mají šanci na doplnění chybějící zeleně

V okolní krajině Pardubic dnes chybí okolo 200 hektarů ekologicky stabilních ploch, stav biodiverzity je velmi nízký a ekologická stabilita výrazně poškozená. Zelená infrastruktura, jejíž kostru tvoří lesy, krajinná a sídelní zeleň, je místy nestabilní. V různých částech města chybí obyvatelům v docházkové vzdálenosti dostatečně velké plochy zeleně. V krajině se navíc objevují rizika jako například náchylnost půdy k erozi nebo vysoké riziko vysychání drobných vodních toků či chybějící prostupnost mezi obcemi.

Vážná je situace na jihu města, a to zejména mezi obcemi Dražkovice, Nemošice, Ostřešany, Mnětice a Hostovice, kde je navíc výrazně nižší lesnatost. „Naším cílem je tuto situaci zlepšit. Proto jsme zahájili přípravu krajinného plánu pro katastr Dražkovice. Odbor hlavního architekta ve spolupráci s městským

obvodem V proto pracoval na přípravě zadání krajinného návrhu, který vychází ze zpracované Územní studie krajiny ORP Pardubice a na který pátý městský obvod uvolnil finance ze svého rozpočtu,“ popisuje náměstkyně za životní prostředí Jiřina Klčová s tím, že návrh už byl zpracován a odevzdán.

Návrh krajinných úprav Dražkovice zpracovávala Ing. Jana Kohlová z ateliéru Panorám. Na základě podrobných historických, provozních a přírodních analýz představila vizi doplnění listnatých a ovocných alejí, ovocných sadů, remízů, mokřadů, chybějících částí ÚSES (územního systému ekologické stability), cestního systému a vybavenosti území drobnou architekturou. Cílem bylo vytvořit funkční síť zelené infrastruktury, aby zde vznikl skutečně ucelený a funkční systém. Výsledkem je tedy návrh zokruhování cest, díky kterému by měli oby-

vatelé Dražkovic víc možností k rekreaci. Dalším výstupem pak je cílené propojení lipovou alejí směrem sever-jih od Nemošic na Mikulovice, propojení ovocnými alejemi vybíhajícími z Dražkovice a doplnění dílčích ploch zeleně, které by obohatily krajinou biodiverzitu a podpořily zadržování vody v krajině.

V prosinci 2022 bylo s návrhem seznámeno zastupitelstvo městského obvodu Pardubice V a současně proběhly konzultace na pozemkovém úřadě v Pardubicích. „Na tyto konzultace v lednu navázala schůzka s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR ohledně možnosti financování projektu ve vazbě na aktuálně vyhlášenou výzvu v rámci opatření: Podpora přírodních blízkých opatření v krajině a sídlech, kde se finanční podpora pohybuje v rozmezí 85 až 100 % nákladů. Z dotací je možné financovat přírodně blízké vodní prvky v krajině včetně sídel,

jako jsou mokřady a tůňe, a vegetační krajinné prvky,“ dodává primátor města Jan Nadrchal, který zodpovídá také za oblast dotací.

Celkově by ve městě mohlo vzniknout až 5 hektarů ekologicky stabilních ploch zahrnujících téměř tři stovky jak listnatých dřevin, tak ovocných vysokokmenů. Výsadba by zároveň zahrnovala přes 8,5 tisíce listnatých špičáků, necelých 1,2 tisíc keřů a vzniklo by zde zhruba 5 hektarů trávo-bylinného porostu. „K vytvoření funkčního systému zeleně je však stále ještě zapotřebí získat podporu a pozemky pro založení dalších 10 hektarů přirozených stanovišť, a to na pozemcích soukromých majitelů. Což s sebou pochopitelně obnáší i nezbytnou komunikaci s majiteli pozemků a možnost provedení pozemkových úprav,“ uzavírá náměstkyně Jiřina Klčová.

Studenti UPCE chystají další akce, které dostanou podporu města

Pilotní ročník projektu Rozjeď to u studentů pardubické univerzity evidentně zabodoval a město tak i letos čeká další várka akcí. Radnice na jejich organizaci v rámci loňského roku přispěla dotací ve výši 100 000 korun, letos bude tato podpora o 50 000 korun vyšší. Celkem se jedná o 10 akcí zahrnujících široké spektrum témat.

Cílem projektu je zapojit studenty Univerzity Pardubice do kulturního dění ve městě, radnice navíc studentům poskytne nejen finanční prostředky, ale také možnost konzultací s odborníky v oblasti kultury. Témata pro letošní seznam akcí budou blízká opravdu všem, starším i mladším generacím, jelikož se věnují historii, umění i moderním technologiím. Program událostí, které studenti chystají, bude zaměřen na pardubický odboj, přednášky s osobnostmi, herní vývojářství a stranou nezůstanou ani zážitkové akce jako například otevřený ateliér pro nadšené malíře či kurz herectví. „Těší nás, jak pestrá nabídka projektů se letos sešla, a věříme, že si každý ze strany veřejnosti najde to své. Vnímáme tuto formu podpory studentů jako smysluplnou zejména z toho důvodu, že díky získaným finančním prostředkům dostanou mladí lidé možnost realizovat se, vyzkoušet si na vlastní kůži organizaci kulturních akcí a navázat dů-

ležité kontakty. Na základě zpětné vazby víme, že někteří účastníci loňského ročníku své angažmá v kulturní oblasti díky projektu opravdu našli,“ podotýká náměstkyně primátora zodpovědná za oblast kultury Jiřina Klčová s tím, že finance jsou často to jediné, co talentovaným studentům na realizaci jejich nápadů chybí.

Radnice podpoří druhý ročník projektu Rozjeď to částkou 150 000 korun, dalších 60 000 korun mezi studenty rozdělí Univerzita Pardubice. „Projekt Rozjeď to se ukázal jako velmi úspěšný. Po pilotním ročníku, který se uskutečnil loni, je mezi studenty znovu velký zájem o možnost organizovat kulturní akce pro veřejnost. Myslím, že propojení univerzity a města prostřednictvím kultury je jednou z cest, jak udělat z Pardubic skutečně univerzitní město. Univerzita Pardubice navíc rozdělí mezi studenty, kterým se akci podaří úspěšně zrealizovat, dalších 60 000 korun formou stipendií,“ uvádí Petra Bajerová, prorektorka pro vnější vztahy Univerzity Pardubice, a dodává, že akce proběhnou od února do srpna, přičemž každou z nich bude univerzita propagovat na svém webu.

Jednotlivé nápady prošly přes Kulturní komisi a hodnoceny byly také zástupci Univerzity Pardubice, a to podle předem stanovených kritérií, včetně toho, zda

autoři projektů budou v době akce stále studenty Univerzity Pardubice, zda jsou jejich záměry přínosné pro pardubickou kulturní scénu a zda mají potenciál udržitelnosti do dalších let.

Projekty podpořené v rámci letošního ročníku Rozjeď to:

Čaj o páté – cílem projektu je přivítat významné osobnosti z různých vědních oborů během neformálních a příjemných setkání na Univerzitě Pardubice. Setkání budou zdarma a určená nejen pro studenty a akademiky napříč všemi fakultami, ale také pro veřejnost.

Dobročinný běh a pochod po stopách Silver A – kulturně-dobročinný běh a pochod, jehož cílem je zvýraznit často opomíjenou historii města související s obdobím Protektorátu Čechy a Morava s tím, že akce bude vhodná pro všechny věkové kategorie.

Série přednášek s názvem Herní vývojářství a jak na něj – vše o tvorbě českých her a jejich historii s tím, že série přednášek by měla navázat na e-sportové derby Univerzity Pardubice a Univerzity Hradec Králové.

Portréty války – projekt má propojit místní obyvatele s ukrajinskými uprchlíky skrze studenty pardubické univerzity a vytvořit tak podmínky pro interkulturní dialog. Hlavním cílem je vytvořit krátkometrážní

filmy představující portréty a příběhy lidí, kteří museli kvůli válce opustit své domovy a u nás našli dočasná útočiště.

Pardubice očima nadšených umělců aneb Město v obrazech – zážitkové malování alias Otevřený ateliér pro nadšené umělce.

Základy divadelního umění pro začátečníky – kurz herectví pro všechny zahrnující základy herectví, scénické řeči, nastavení dechu a hlasu, pohyb a prostor apod.

Kavárna Universitas – akce s dlouhou tradicí, jejímž cílem je informovat studenty, akademiky i veřejnost o tématech, která do určité míry ovlivňují život nás všech.

Mast Hai – cílem je uspořádat výstavní akci, tedy zážitkový večer společně s nadcházející výstavou inspirovaný kulturou Rajasthanu (stát severní Indie oplývající barvami a silnými příběhy). Nekomerční, contemporary instalace nabídne návštěvníkům barevný a magický náhled do světa žen.

Koncert hudebního uskupení Studio session – podpora undergroundových umělců, kteří tak dostanou možnost vystoupit před domácím publikem.

Ukrajina před a po – prodejní výstava autorských fotografií z návštěv na Ukrajině před válkou a během ní. Výtěžek z prodeje by byl věnován vybrané humanitární organizaci pracující na Ukrajině.

GRAND Festival smíchu nabídne ty nejlepší komedie

Východočeské divadlo letos výjimečně přesunulo GRAND Festival smíchu z tradičního zimního termínu do jara. 23. ročník přehlídky nejlepších divadelních komedií bude divadlo hostit od 27. března do 3. dubna. GRAND Festival smíchu je svým zaměřením zcela unikátní, neboť se věnuje výhradně komediálnímu žánru, jenž je na jiných divadelních festivalech často opomíjen. Hlavní, soutěžní část

přehlídky opět nabídne sedm nej kvalitnějších komedií, které v minulé sezóně vznikly na českých profesionálních jevištích. Další vynikající komediální inscenace představí doprovodný program, prolog a epilog festivalu.

Mezi nej kvalitnější komediální inscenace, které se v Pardubicích „utkají“ o festivalové ceny, byly vybrány komedie pražského Dejvického divadla Každý má

svou pravdu, konverzační komedie o nevěře Pravda v podání Divadla J. K. Tyla Plzeň, osobitý výklad české divadelní klasiky Naši furianti ostravské Komorní scény Aréna, hra Večer na psích dostizích o tom, jak se stavíme k dění okolo nás, z pražského Činoherního klubu, magický singspiel Kouzelná flétna v provedení herců pražského Divadla v Dlouhé nebo třeskutá komedie z divadelního prostředí Hra, která se zvrtila Divadla F. X. Šaldy Liberec. Pořádající soubor do festivalového souboje vysílá satirickou komedii z prostředí vysoké politiky Mimo záznam.

„V doprovodném programu se budou řešit především současné mezilidské vztahy, zejména ty manželské a milostné. Divákům nabídneme například zlínský stand-up Válka Roseových nebude!, černou komedii Horory z manželských ložnic olomouckého Divadla Tramtarie či hravou inscenaci Řekni mi něco hezkého pražského souboru NaHraně. 3D Company otevře ve hře Nevyléčitelní problém singles a Metropolitní divadlo v komedii Zázračné cvičení pozve

na párovou terapii. Činoherní představení doplní i koncert známého písničkáře Václava Koubka a interaktivní taneční groteska Pingls aneb Hot Café Revue,“ přibližuje nesoutěžní část festivalu jeho dramaturgyně Jana Uherová.

Výsledky festivalu budou vyhlášeny v rámci závěrečného Galavečera smíchu, který v posunutém přímém přenosu odvysílá Česká televize. Slavnostním večerem diváky provedou Petr Vydra a Martina Sikorová.

Kompletní program GRAND Festivalu smíchu je uveřejněn na internetových stránkách divadla www.vcd.cz i na samostatném webu festivalu www.festivalsmichu.cz, kde budou během soutěžního týdne publikovány denní Festivalové novín(ky), fotografie ze zákulisí i rozhovory s hosty a účinkujícími.

Nad 23. ročníkem GRAND Festivalu smíchu převzali záštitu ministr kultury ČR Martin Baxa, hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, primátor města Pardubice Jan Nadrchal a prezident Herecké asociace Ondřej Kepka.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Pardubické hudební jaro už po pětadvaceti

Za necelý měsíc bude zahájen 45. ročník festivalu Pardubické hudební jaro, který letos nabídne celkem patnáct koncertů. Z koncertních titulů je patrné, že festivalový program obsahuje širokou paletu – od klasiky až po Čechomor.

Zahajovací koncert se uskuteční ve středu 5. dubna od 19 hodin v Sukově síni Domu hudby v režii pořadatelů Komorní filharmonie Pardubice, která

doprovodí Daniela Matejču při provedení Prokofjevova houslového koncertu č. 1 D dur, se kterým loni uspěl v prestižní mezinárodní soutěži Eurovision Young Musician a od jehož prvního uvedení právě uplyne sto let. Taktovky se ujme dirigent arménského původu Vahan Mardirossian, který absolvoval konzervatoř v Paříži a uspěl ve světě nejen jako klavírista, ale také jako excelentní dirigent. Po mnoho let stál v čele Caen

Symphony Orchestra ve Francii a od sezóny 2019/2020 je šéfdirigentem City Chamber Orchestra of Hong Kong. Tento koncert nastaví vysokou laťku pro následující festivalové koncerty. Dalším programem, který se výjímá svojí dramaturgickou hodnotou, jsou Goldbergovy variace, které zazní 12. dubna ve Velké obřadní síni pardubického krematoria. Koncert v těchto nezvyklých prostorách je jednou z událostí, která

upozorňuje na sté výročí této architektonicky cenné stavby. Uvedené Bachovo vrcholné dílo zazní v interpretaci Jaroslava Tůmy, varhaníka, cembalisty, pedagoga a především jedinečné osobnosti české hudby. Tištěná festivalová brožura s kompletními koncertními programy je k dostání v informačním centru.

Více o festivalu naleznete na webu pardubicekkehudebnijaro.cz.

Mozart pro dva klavíry

Dva klavíry, které rozezná při provedení Mozartova Koncertu Es dur vynikající klavíristé Igor Ardašev & Michal Mašek, budou stěžejním prvkem březnových koncertních večerů. Na programu jsou ještě další skladby, ovšem ta Mozartova upoutá nejvíce.

„Provedení klavírního dvojkoncertu je vždy raritou, která přitahuje pozornost. Není se čemu divit, dva klavíry se na jednom pódiu vidí málokdy a jsme rádi, že takto mimořádný zážitek můžeme našim posluchačům nabídnout,“ uvedla koncertní manažerka Vla-

dislava Kopecká. Slavnému Mozartovu dílu bude předcházet Kramářova Partita à 10 B dur pro deset hráčů na dechové nástroje. V druhé polovině pod taktovkou Zbyňka Müllera ještě zazní Koncertní předehra „českého Mendelssohna“ Václava Jindřicha

Veita, jehož dílo získává v posledních letech zaslouženou pozornost. Program uzavře Schubertova Symfonie č. 4 c moll zvaná Tragická. Koncert se uskuteční ve třech reprízách, a to 20. 3., 21. 3. a ještě 22. 3., vždy od 19 hodin v Sukově síni.

Rytmus aneb Co dává hudbě říz

První dubnová neděle ve filharmonii bude poslední příležitostí této sezóny, kdy mohou vstoupit Sukovu síň útokem nejmladší posluchači. Při závěrečném matiné se děti

dozvědí, jak důležitý je v hudbě rytmus, jak ji dovede proměnit a mnohdy rovnou prozradit, o jakou píseň se jedná. Můžeme prozradit, že hrát se bude i na psací stroj!

Hodinový koncertní program proloží závažnými otázkami a zajímavými komentáři dirigent Marko Ivanović spolu s moderátorem Petrem Kadlecem. Koncert se koná

v neděli 2. 4. od 10.30 hodin. Vstupenky lze zakoupit v Turistickém informačním centru, online (www.kfpar.cz), případně na místě.

Andrea Žeravíková, mluvčí filharmonie

Hlavou malující malíř Tomáš zve na výstavu do Slunečnice

Zveme vás na vernisáž výstavy obrazů Tomáše Rybičky, která se bude konat 23. března v kavárně Slunečnice na Dukle od 17 hodin. Na vernisáži bude promítán krátký film TOMÁŠ. Obrazy budou k vidění do konce května.

Od narození Tomáš žije s těžkým motorickým postižením, nemůže chodit, nemůže mluvit, přesto se svým hendikepem kreativně pracuje. S takovými motorickými (ne)možnostmi je každá činnost fyzicky

náročná dílo. Právě i malba obrazu štětcem upevněným v čelence na hlavě je pro tohoto malíře i jeho okolí silný prožitek. Tomáš maluje asi 20 let. Začal kdysi v Hamzově léčebně v Košumberku, kde mu hlavový držák štětců i jiných alternativních pomůcek vyrobili. Všechny obrazy vznikají vždy s pomocí asistenta. Tomáš pohledem očí vybírá štětec, vybírá barvy, vybrané barvy mu asistent dává na paletu a malíř si je pak sám nabírá a míchá, nanáší na plátno držené asi-

stentem. Nyní má Tomáš hotových více než 100 obrazů. Pelhřimovským Muzeem kuriozit byl zapsán do České knihy rekordů jako jediný malíř, který maluje hlavou. Tomáš je neobyčejně vtipný, vnímavý k lidem i svému okolí. Překvapivě miluje adrenalinové situace, jet na vozíku z kopce, na lodi po rybníce, v zorbingové kouli po Vltavě, v horolezeckém úvazu lézt na stromy... Přijďte se na jeho obrazy podívat, těšíme se na vás!

Michaela Müllerová, DS Slunečnice

„Environmentální“ smyčcový kvartet i zimní vykolejení festivalu Trať

Petr Hruška a Patrik Banga. Dva výrazní autoři nám ve čtvrtek 9. března v rámci večera věnovaného brněnskému nakladatelství Host představí svoje nové knihy. Petr Hruška sbírku básní Spatřil jsem svou tvář, Patrik Banga knihu Skutečná cesta ven, ve které popisuje, jak se dostal z romské čtvrti mezi novináře předních českých médií.

Světová premiéra skladby Nemies-ta slovenského skladatele Miroslava Tótha v podání smyčcového souboru Dystopic Requiem Quartet nás čeká v sobotu 18. 3. Smyčcový kvartet Ne-

miesta je volně inspirován textem antropologa Marca Augého s tématem lidského ne-vztahu a ignorace environmentální krize. Inspirací ke vzniku skladby se stala pětice vybraných „nemíst“ naplňujících perspektivu prázdnoty, neschopnosti využití nebo nadbytečné zmnoženosti v dobách ekologického dluhu. Konkrétně například zdevastovaný Léčebný dům Machnáč v Trenčianských Teplicích nebo nezprovozněná atomová elektrárna Zwentendorf v Rakousku.

Trať je kočovný festival, který prostřednictvím hudby, divadla a vý-

tvorného umění každoročně oživuje opuštěné nádražní prostory po celém Česku. Akce Trať off the rails představuje jeho výjimečné vykolejení mimo hlavní trasu do prostor Divadla 29. V rámci kurátorovaného večera v sobotu 25. března vystoupí trojice hudebních projektů využívajících různé přístupy k experimentování s motivy folkové hudby a jejich propojení se současným elektronickým zvukem. Jmenovitě slovenská umělkyně Nina Pixel, íránsko-finské duo Gnaw a spolumakladatel brněnského AVA kolektivu Ssnurssla.

Pavel Klusák v loňském roce obdržel cenu Magnesia litera hned ve dvou kategoriích (publicistika a Kniha roku). Ve své nové knize Uvnitř banánu zpracovává zapadlé příběhy a jedinečné osudy hudebních outsiderů, připomíná tvorbu duševně nemocných autorů stejně jako zkrachovalých vydavatelství. V Pardubicích Pavel Klusák svoji knihu představí v úterý 28. 3. nejen formou autorského čtení, ale i audiovizuálními vstupy.

Podrobný program Divadla 29 najdete na www.divadlo29.cz

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

MAPování vzdělávání v novém!

Statutární město Pardubice je nositelem projektu, který pomáhá rozvíjet vzdělávání, i do třetice. Takzvaný MAP III naváže na výstupy obou svých předchůdců MAP I a MAP II, školám nabídne větší metodickou podporu.

Jedenáctiměsíční projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice III zahájil svou činnost 1. ledna 2023. „Do nového projektu se zapojilo celkem 57 mateřských škol, 39

základních škol a 2 základní umělecké školy, které nyní mohou žádat o finanční prostředky z fondů Evropské unie nebo se zapojit do pracovní skupiny pro venkovské a městské školy a konzultovat potřebnou problematiku s dalšími řediteli. Tato pracovní skupina bude velmi užitečná pro potřebnou výměnu zkušeností, ale ředitelé hlavně budou v užším kontaktu mezi sebou,“ informovala manažerka projektu Petra Luňáková.

Hlavním cílem MAPu III je rozšířit spolupráci ve vzdělávání a vytvořit proces strategického plánování ve školách, k čemuž poslouží výše zmíněná pracovní skupina pro ředitele, ale i další pracovní skupiny rozdělené na odvětví čtenářské a matematické gramotnosti, polytechniky a inkluzivního vzdělávání. V těchto pracovních skupinách se schází odborníci přímo z praxe. Již v předcho-

zím projektu vznikl dokument s vizí investičních záměrů škol a školských zařízení do roku 2027, který je zároveň plánem zřizovatelů škol a školských zařízení, MAP III bude tento strategický dokument i nadále aktualizovat, komunikovat se školami a zjišťovat jejich další potřeby. Více se zaměří na hodnocení své činnosti a vytvoří podklady k naplnění potřeb.

Monika Orličková, oddělení školství

Soubor Skřivánek slaví padesáté narozeniny

Pěvecký soubor Skřivánek bude zanedlouho slavit kulatiny! 3. června 2023 v 18 hodin oslaví sbor Skřivánek působící při základní škole Závodu míru své padesáté výročí založení slavnostním koncertem ve Východočeském divadle v Pardubicích.

V současné době pracuje ve dvou odděleních: Broučci – přípravné oddělení pro děti od 1. do 4. třídy. Vystupuje jak

samostatně, tak na společných akcích se starším oddělením. Skřivánek – pro žáky od 10 do 16 let. Koncertuje nejen v Pardubicích či v Praze (např. v chrámu sv. Víta), ale i na zahraničních festivalech a soutěžích (Německo, Anglie, Skandinávie apod.)

Vedle pravidelných koncertů Skřivánek nastudoval a úspěšně uvedl i několik původních muzikálů, jako byly Kolumbus

– Cesta k nesmrtelnosti, Vita Caroli, Vodnické pohádky, Švédové před branami Pardubic a další.

Ve sboru si děti osvojují správné pěvecké návyky a dýchání, rozšiřují si hlasový rozsah, zlepšují výslovnost nejen v češtině. Tříbí si cit pro rytmus, hrají na jednoduché nástroje, projdou taneční průpravou. Zároveň získávají jistotu ve vystupování

před lidmi, sdílejí radost ze společné práce a úspěchů. Již několik let sbor spolupracuje s hudební školou pana Martina Chmelaře.

Prosíme současné i bývalé členy, přidejte se do facebookové skupiny „Sbor Skřivánek – 50 let“. Těšíme se na vás ve skupině i osobně v rámci červnových oslav v divadle.

Jana Chmelařová, sbormistryně

Kdo získá další ocenění města? Posílejte nám své návrhy!

Prosinčového slavnostního předávání se pro nemoc zúčastnit nemohl, oceněn byl proto v únoru v kanceláři pardubického primátora Jana Nadrchala – Medaili města Pardubic převzal další z oceněných, emeritní primář psychiatrického oddělení Pardubické nemocnice Vladislav Rule.

Pan doktor Rule nastoupil do místní nemocnice v roce 1960 a v roce 1978 se stal primářem psychiatrického oddělení, během své kariéry se zasloužil o modernizaci psychiatrického oddělení. Funkci primáře zastával 15 let. Gratulujeme a děkujeme!

Vlastní ocenění město Pardubice uděluje každoročně na základě návrhů občanů. Nejvyšším, které může udělit, je Čestné občanství města a patří skutečně výjimečným osobnostem. Pardubice jej uděluje od roku 1861. Druhým nejvyšším oceněním je Medaili města Pardubic, dalším pak Čestné uznání města Pardubic. Oceněny bývají, na návrhy z řad veřejnosti, osobnosti působící v nejrůznějších sférách činnosti. Vždy jsou to lidé, kteří se svou prací zasloužili o rozvoj a věhlas města a kteří jsou pro Pardubice dlouhodobým přínosem.

Ocenění města Pardubic a hroby v péči města Pardubic

Do 30. září 2023 mohou fyzické i právnické osoby bez omezení místa bydliště či sídla podávat návrhy na ocenění města Pardubic a na zřízení hrobu v péči města Pardubic prostřednictvím Kanceláře primátora pardubického magistrátu.

Ocenění města Pardubic

Návrh pro udělení ocenění města musí být písemný a obsahovat označení navrhovatele (jméno/název, adresa/sídlo, kontakt), jednoznačné označení navrhovaného (jméno, adresa, kontakt), druh navrhovaného ocenění a důkladné zdůvodnění návrhu.

Město může udělit tato ocenění:

* **Čestné občanství** – nejvyšší pocta, kterou může město Pardubice občanovi udělit. Uděluje se za zcela mimořádné zásluhy.

* **Medaile města Pardubic** – je udělována za dlouhodobě významný přínos pro město Pardubice. Medaili může být oceněna jakákoli činnost ve všech oblastech lidského působení.

* **Čestné uznání města Pardubic** – je udělováno osobám, jejichž činnost byla v daném kalendářním roce významným přínosem pro město Pardubice.

Hrob v péči města Pardubic

„Hrob v péči města Pardubic“ je zvláštním projevem úcty statutárního města Pardubic zesnulým osobnostem, jejichž činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná a jejichž hrobové místo na území statutárního města Pardubice vykazuje známky opuštěnosti. Návrh na zřízení Hrobu v péči města musí být písemný a obsahovat označení navrhovatele (jméno/název, adresa/sídlo, kontakt), jednoznačné označení dotčeného hrobového místa, datum úmrtí zesulé osoby, která je v předmětném hrobovém místě pohřbena, umístění a označení hrobového místa a důkladné zdůvodnění návrhu. Návrh na zřízení „Hrobu v péči města Pardubic“ lze podat zpravidla nejdříve 10 let po smrti zesnulého.

Věcně správné návrhy předloží Kancelář primátora k posouzení příslušným orgánům, tedy Komitétu pro udělení ocenění města Pardubic, Radě města Pardubic a Zastupitelstvu města Pardubic, které rozhodují o udělení ocenění a zřízení Hrobu v péči města do 31. 12. 2023.

Návrhy posílejte nejpozději do 30. září 2023 paní Kateřině Snopkové, kancelář primátora, úsek vnějších vztahů, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice nebo e-mail: katerina.snopkova@mmp.cz. Více na: <https://pardubice.eu/oceneni-mesta>.

Velikonoční jarmark na Příhrádce

Jarní sezóna se pomalu blíží a Krajská knihovna v Pardubicích pro vás připravila akci, na které nesmíte chybět. Příhrádek a Knihovni centrum U Vokolků se zahálí do barev a svátečního veselí. V sobotu 1. dubna 2023 se

uskuteční velikonoční jarmark od 10 do 17 hodin, který nabídne zábavu pro každého, i pro ty nejmenší. Kromě dobrotého jídla, pití a regionálních výrobků na vás čeká i bohatý kulturní program. Těšit se můžete na maňáskové pohád-

ky pro děti, show s krajtou královskou a hroznějším královským za doprovodu orientální tanečnice Gaji, kejkliře Rudého Hardena, dobový kolotoč na ruční pohon nebo zvířátka z farmy Apolenka. Pro malé návštěvníky je připraven workshop

ve spolupráci s Muzeem loutkářských kultur z Chrudimi. Akce se bude konat za každého počasí a je pro všechny zdarma. Více se dozvíte na webových stránkách, facebooku nebo recepci knihovny.

Diana Maříková, Krajská knihovna

Pardubičtí včelaři bilancují

Po lednové výroční členské schůzi vstoupil do spolku Pardubických včelařů nový čerstvý vítr v podobě změny jeho vedení. Do jeho čela se postavila známá osobnost – včelař Petr Šilar. Jeho vstupem jsou včelaři po několikaleté stagnaci v naději nového oživení spolkové činnosti s nezbytnou osvětou a vzděláváním chovatelů včel a dalších zájemců o tento obor. Dále se těší na spolupráci s městem a okolními obcemi a především na usku-

tečnění oslavy 115 let výročí vzniku spolku, který se datoval na listopad roku 2022. Oslavy významného výročí budou spojeny s dvoudenním svátkem Dny medu, konaným druhý říjnový víkend.

Sto patnáct let v životě člověka je dlouhý čas, ale z hlediska lidského bytí je to pouhý zlomek času. Poskládat běh, jak šel den za dnem, je nekonečně dlouhý příběh. Drobek ke drobceku a pomalu se skládá mozaika, která zachycuje několik

pardubických včelařů, jak zakládají nový městský spolek s názvem „Včelařský spolek pro okres pardubický“.

Psal se rok 1907 a pražské Místodržitelství schválilo 17. října nové stanovy spolku a již 10. listopadu 1907 se konala v hostinci Bubeneč v Pardubicích ustavující schůze, kdy spolek čítal celkem 27 včelařů. Tímto dnem byl spolek ustaven.

Jak sdělil nový předseda Petr Šilar: „Je nutné se vydat na novou cestu s navá-

záním na tradice našich slavných předků a spolupráci s městem Pardubice.“ Podrobnosti o činnosti spolku jsou uvedeny na webových stránkách www.pardubicti-vcelari.cz.

Popřejme staronovému spolku Pardubických včelařů, ať se jim daří na nové cestě v obnově své slávy, která se dotýkala mnoha spolků evropských zemí.

Evžen Báchor, člen spolku

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**

NEJLEPŠÍ AKCE V PARDUBICÍCH 2023

Bud' u toho!

Co si hýčkáme a představujeme jako své „rodinné zlato“? Tradiční unikátní akce, které nikde jinde v takovéto podobě nenajdete, jdoucí napříč všemi žánry – divadlo, klasická hudba, folklór, sport v nejrůznějších podobách, letecká akrobacie, ale také motorky a samozřejmě koně. Akce, které přitahují pozornost návštěvníků ze širokého okolí a často i ze zahraničí a najdete mezi nimi i takové, co se pyšní titulem nejstarší akce svého druhu v Evropě. To jsou Pardubičtí tahouni!

GRAND FESTIVAL SMÍCHU

23. ročník soutěžní přehlídky nejlepších českých a moravských komedií.
Místo konání: **Východočeské divadlo Pardubice**
Termín: **27. 3. – 3. 4. 2023**
www.festivalsmichu.cz

1

PARDUBICKÝ VINAŘSKÝ PŮLMARATON

Mezinárodní běžecký závod.
Místo konání: **Pernštýnské náměstí, ulice města**
Termín: **15. 4. 2023**
www.pardubickyvinarskypulmaraton.cz

2

PARDUBICKÉ HUDEBNÍ JARO

45. ročník hudebního festivalu.
Místo konání: **Pardubice, Heřmanův Městec, Choltice, Seč a další místa**
Termín: **5. 4. – 31. 5. 2023**
www.pardubikehudebnijaro.cz

3

AVIATICKÁ POUŤ PARDUBICE

31. ročník nejkrásnější letecké show na letišti v Pardubicích s celodenním programem pro celou rodinu.
Místo konání: **Letiště Pardubice LKPD**
Termín: **27. – 28. 5. 2023**
www.aviatickapout.cz

4

PERNŠTÝNSKÁ NOC

Oblíbený staročeský jarmark spojený s hudební produkcí, součástí Folklorního festivalu Pardubice – Hradec Králové.
Místo konání: **Zámek, Pernštýnské náměstí**
Termín: **2. 6. 2023**
www.folklornifestival.cz

5

ZRCADLO UMĚNÍ – JARNÍ ČÁST MĚSTSKÝCH SLAVNOSTÍ

Multižánrová přehlídka amatérského umění regionu.
Místo konání: **Pernštýnské náměstí, historické centrum města**
Termín: **14. – 16. 6. 2023**
www.zrcadloumeni.eu

6

CZECH OPEN

34. ročník mezinárodního festivalu šachu a her, největší akce svého druhu na světě.
Místo konání: **Kongresové centrum IDEON**
Termín: **13. – 30. 7. 2023**
www.czechopen.net

7

PARDUBICKÁ JUNIORKA

Mistrovství ČR jednotlivců v kategorii staršího dorostu v tenise – 96. ročník.
Místo konání: **Kurty LTC Pardubice, Labská 15 „Pod zámekem“**
Termín: **29. 7. – 4. 8. 2023**
www.pardubickajuniorka.cz

8

SPORTOVNÍ PARK PARDUBICE 2023

Pardubické sportovní léto v Parku na Špici.
Místo konání: **Park na Špici**
Termín: **5. – 13. 8. 2023**
www.sportovnipark.cz

9

PARDUBICKÁ VINAŘSKÁ NOC

26. ročník, součást Pardubického festivalu vína.
Místo konání: **Zámek Pardubice**
Termín: **25. 8. 2023**
www.pardubickyfestivalvina/vinarska-noc/

10

KONĚ V AKCI

25. mezinárodní výstava o koních a lidech.
Místo konání: **Pardubické závodiště**
Termín: **9. – 10. 9. 2023**
www.zavodistepardubice.cz

11

ZLATÁ PŘILBA

75. ročník motocyklových plochodrážních závodů. Součástí akce je Finále MS juniorů, MS Flat track a 47. Zlatá stuha juniorů.
Místo konání: **Plochodrážní stadion Svítkov**
Termín: **24. 9. 2023**
www.zlataprilba.cz

12

PODZIMNÍ MĚSTSKÉ SLAVNOSTI

29. ročník tradičního multižánrového festivalu.
Místo konání: **Pernštýnské náměstí, třída Míru a Příhrádek**
Termín: **6. – 7. 10. 2023**
www.pardubice.eu

13

VELKÁ PARDUBICKÁ SE SLAVIA POJIŠTOVNOU

133. ročník legendárního dostihu.
Místo konání: **Pardubické závodiště**
Termín: **8. 10. 2023**
www.zavodistepardubice.cz

14

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 23.4. Luděk Vojtěchovský: Ohlédnutí, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Pernštejnská rezidence – nejstarší renesance v Čechách, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 3.9. Kdy jste je viděli naposledy?, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 12.3. Výstava: Bořivoj Borovský – Mraky, kámen a padající světlo, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, výstava

do 12.3. Výstava: Gabriela Dubská / Mezi řádky, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, výstava

do 31.12. Kreslíme v pardubickém Grandu, Grand – nákupní centrum

do 1.10. Dynamo 100, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 25.3. Josef a Alžběta, NOV art space, výstava

do 5.3. Procházka krajinou – Olga Kuchtová, Výstavní prostor Mážhaus, výstava

do 26.3. Kateřina Bláhová: Posvátné tělo, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádku, výstava

do 26.3. Posvátné tělo, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádku, výstava

do 18.4. Josef Sedlák, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 18.4. Počítačová grafika – 100 let hokeje v Pardubicích, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 3.4. Ivan Vosecký – Perfektní katastrofa, Galerie Univerzity Pardubice, výstava

do 3.9. Jaké odění, takové uctění, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

3.3. 18:00 Dynamo Pardubice – Litvínov, enteria arena – velká hala, hokej

3.3. 18:00 Ples v Ponorce, Ponorka – hudební klub

3.3. 19:00 Normální debil 2, Východočeské divadlo, divadlo

3.3. 20:00 Sander Van Doorn | Matamar – TiGi – Chris Sadler, Congress Centre Pardubice – Velký sál, koncert

3.3. 20:00 Trautenberg Tanz Metal – Vzpoura Kanců tour 2023, ABC Klub – Hlavní sál, koncert

3.3. 20:30 Monkey Business, Music club Žlutý pes, koncert

3.3. 20:30 Salih & No Barierr, The Factory, koncert

3.3. 22:00 Párty s DJ Marvo, Everything

4.3. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, dětská prohlídka krytu civilní obrany

4.3. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie

4.3. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka

4.3. 14:00 Recygrafická experimentální dílna, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, výtvarný workshop 6+

4.3. 15:00 FK Pardubice – FC Baník Ostrava, CFG Arena – Stadion Arnošta Košťála, fotbal

4.3. 16:00 HBC Pardubice – HBC Kladno, Autosklo-H.A.K. Aréna, hokejbal

4.3. 17:00 Bubenický jam session, Divadlo 29 – Klub 29, koncert

4.3. 17:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku

4.3. 18:00 Pan Kaplan má třídu rád, Východočeské divadlo, divadlo

4.3. 19:00 B1nary, Doli Klub, koncert

4.3. 19:00 Útulek, Divadlo Exil, divadlo

4.3. 20:00 Pink Floyd Tribute by Czech Floyd, Ponorka – hudební klub, koncert

4.3. 20:30 Sto zvířat, Music club Žlutý pes, koncert

5.3. 11:00 a 15:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku

5.3. 14:45 FK Pardubice B – SK Zápy, Sportoviště Ohrazenice, fotbal

5.3. 19:00 Holubice: Dcera a matka roku, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, talkshow

6.3.–10.3. Jarní prázdniny mezi mraky a máky, Gočárova galerie – Dům U Jonáše

6.3.–9.3. Jarní prázdniny v muzeu, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum

6.3. 18:30 Moonage Daydream, CineStar, filmový klub

6.3. 18:30 Tváří v tvář současné Číně, Institut paměti národa, přednáška

7.3. 10:00 Semínkové bomby, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádku

7.3. 17:00 Vlněná oblačnost, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, výtvarný workshop pro dospělé

7.3. 18:00 Skandinávie – Josef Kotyk, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška

7.3. 19:00 Cesta do Benátek, Divadlo Exil, divadlo

7.3. 19:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo

7.3. 20:00 Micha Ela Dašková: This is not about me!, Divadlo 29 – Sál divadla, divadlo

8.3. 16:00–18:00 AVČ – Eliška Rejčka II. část, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška

8.3. 17:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku

8.3. 17:00 Gabriela Dubská / Mezi řádky, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, přednáška

8.3. 17:00 Velká Británie – pobřeží s majáký, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška

- 8.3. 17:30 BK Kvis Pardubice BK Armex Děčín, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 8.3. 19:00 Pekařova žena, Východočeské divadlo, divadlo
- 9.3. 17:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku
- 9.3. 18:00 Malajsie země plná kuliček, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 9.3. 19:00 Lajka, Divadlo Exil, divadlo
- 9.3. 19:00 Martias & M.G.M., The Factory, koncert
- 9.3. 19:00 Podivný případ se psem, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 9.3. 19:00 Večer s nakladatelstvím Host (Petr Hruška a Patrik Banga), Divadlo 29 - Sál divadla
- 9.3. 19:00 Vřešťál . Ingr, Doli Klub, koncert
- 10.3. 17:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku
- 10.3. 18:00 Poezie pod klenbou – 7 x 7 poetických setkání, Knihovni centrum u Vokolků na Přihrádku
- 10.3. 19:00 Ona není vadná!, Východočeské divadlo, divadlo
- 10.3. 19:30 Welicoruss † Postcards from Arkham, Ponorka – hudební klub, koncert
- 10.3. 20:00 Rest a Dj Wich – Tour Pod tlakem 2023, Music club Žlutý pes, koncert
- 10.3. 21:00 Djs: Cut Dem, Poeta (Radio Spin), The Factory, koncert
- 11.3. 13:00 HBC Svítkov Stars Pardubice – HC Kert Park Praha, Hokejbalové hřiště Svítkov – JTEKT aréna, hokejbal
- 11.3. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Stan-da a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie
- 11.3. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka
- 11.3. 14:00–17:00 Dětská dernisáž výstav Gabriela Dubská / Mezi řádky a Bořivoj Borovský Mraky, kámen a padající světlo, Gočárova galerie – Dům U Jonáše
- 11.3. 17:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku
- 11.3. 18:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo
- 11.3. 19:00 Lola běží o život: Derniéra, Divadlo Exil, divadlo
- 11.3. 20:00 Jamaron – Generace Tour vol. 2, Ponorka – hudební klub, koncert
- 11.3. 20:00 Regent 45 let + hosté, ABC Klub - Hlavní sál, koncert
- 11.3. 20:30 Laura a její tygři, Music club Žlutý pes, koncert
- 11.3. 20:30 Ogenj, The Factory, koncert
- 12.3. 11:00 Cirkus Alex, nábreží Závodu míru – louka u skateparku
- 12.3. 19:00 Na zlatém jezeře, Východočeské divadlo, divadlo
- 12.3. 19:00 Autem z Pardubic do Nepálu 3. část – Kyrgystán, Nepál, Everything, přednáška
- 13.3. 18:00 Živé natáčení podcastu Paměti národa, Dobrovský/Šídlo, Congress Centre Pardubice
- 13.3. 18:30 Dobrý šéf, CineStar, filmový klub
- 13.3. 19:00 Hra na vlka, Divadlo Exil, divadlo
- 13.3. 19:00 Jak umřít na rokenrol, Východočeské divadlo, divadlo
- 13.3. 20:00 Kuh trio, The Factory, koncert
- 14.3. 9:30 Dílny pro seniory, Dům dětí a mládeže Beta
- 14.3. 9:30–16:00 Wolkerův Prostějov – krajské kolo, Divadlo 29
- 14.3. 10:00 Umění u batolení / Zamotané příběhy, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, akce pro děti
- 14.3. 17:30 Pekařova žena, Východočeské divadlo, divadlo
- 14.3. 18:00 Maroko – Jana Šášinková, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška
- 14.3. 19:00 Punčochovo smyčcové kvarteto, Everything, koncert
- 15.3. 17:00 Madeira, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška
- 15.3. 18:00 Mimo záznam, Východočeské divadlo, divadlo
- 15.3. 20:00 Good Old Czechs, Divadlo 29, promítání
- 16.3. 18:00 Kanárské Ostrovy – střet tří kultur, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

- 16.3. 18:00 Kunětická hora, Ekocentrum Paleta, přednáška
- 16.3. 18:30 Srdcem bez obalu, Barona Café, beseda
- 16.3. 19:00 Jak chutnají domácí buchty, Doli Klub, divadlo
- 16.3. 19:00 Kráska z Leenane, Divadlo Exil, divadlo
- 16.3. 20:30 Funk&Jazz Night – „Noty a slova“, The Factory, koncert
- 17.3. Dynamo Pardubice – ??? (1. zápas čtvrtfinále play-off), enteria arena – velká hala, hokej
- 17.3.–16.4. Velikonoční stezka, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, procházka pro děti i dospělé
- 17.3. 19:00 Doga – Respekt vinyl tour, ABC Klub – Hlavní sál, koncert
- 17.3. 19:00 Dyskultons Tour + Soul Massacre, Ponorka – hudební klub, koncert
- 17.3. 19:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo
- 17.3. 21:00 Bpm Kamikaze w. Dj Tráva, Everything, koncert
- 17.3. 21:00 Moja reč (SK) – Dobří chlapci 4 tour, The Factory, koncert
- 18.3. Dynamo Pardubice – ??? (2. zápas čtvrtfinále play-off), enteria arena – velká hala, hokej
- 18.3. 10:00 Co zaseješ, to sklidiš, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina, divadlo
- 18.3. 10:00 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích, divadlo
- 18.3. 10:15 FK Pardubice B – FK Přepere, Sportoviště Ohrazenice
- 18.3. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Stan-da a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie
- 18.3. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum
- 18.3. 13:00 Setkání přátel z Galaxie, Dům techniky
- 18.3. 16:00 HBC Pardubice – HBC Svítkov Stars Pardubice, Autosko-H.A.K. Aréna, hokejbal
- 18.3. 18:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo
- 18.3. 19:00 Kalifornská mlha, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo

- 27.3. 17:00 P. Michálek / Válka Roseových Nebude!, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 27.3. 18:00 Jarní koncert Pardubického dětského sboru, Dům hudby
- 27.3. 18:30 Třetí odboj, rok 1945, Mašíni a spol., Institut paměti národa, přednáška
- 27.3. 18:30 Večer školních projektů Slezské univerzity Opava, CineStar, filmový klub
- 27.3. 19:00 L. Pirandello: Každý má svou pravdu, Východočeské divadlo, divadlo
- 28.3.–16.4. Mávnutím proutku, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, výstava
- 28.3. 9:30 Dílny pro seniory, Dům dětí a mládeže Beta
- 28.3. 10:00 Podivný případ se psem, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 28.3. 17:00 Koncert Václava Koubka, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře
- 28.3. 17:00 Křest knih v Centru Kosatec, Centrum Kosatec
- 28.3. 18:00 Filmy v Památníku – Daleká cesta, Památník Zámeček, promítání
- 28.3. 18:00 Skotsko – Josef Kotyk, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška
- 28.3. 18:00 Východočeské stopy architekta Jana Vejrycha, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 28.3. 19:00 F. Zeller: Pravda, Východočeské divadlo, divadlo
- 28.3. 20:00 Pavel Klusák: Uvnitř banánu, Divadlo 29 – Sál divadla, přednáška
- 29.3. Dynamo Pardubice - ??? (případný 7. zápas čtvrtfinále play-off), enteria arena – Velká hala, hokej
- 29.3. 10:00 Pan Kaplan má třídu rád, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.3. 16:00 AVČ – Václav Kliment Klicpera, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 29.3. 17:00 Izrael (bez Jeruzaléma), Archa – Sbor Církve bratrské, videosnímek
- 29.3. 17:00 Vernisáž výstavy Co přetrvá / příběh galerie 1953–2023, Gočárova galerie – Dům U Jonáše
- 29.3. 17:30 BK Kvis Pardubice BK Opava, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 29.3. 18:00 Mimo záznam, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.3. 19:00 Do zdi, Divadlo Exil, divadlo
- 29.3. 19:00 Pings aneb Hot Café Revue, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 30.3.–31.3. Žena + Jaro aktivně 2023, Dům techniky, výstava
- 30.3. 10:00 Za vším hledej ženu, CineStar, promítání
- 30.3. 17:00 Řekni mi něco hezkého, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 30.3. 18:00 Pestré Polabí – kde to žije na Pardubicku, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška
- 30.3. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 30.3. 19:00 NMRV: Bolest v BDSM – Proč to děláme? Everything, přednáška
- 30.3. 20:00 Vitno Jazz + sólistka Zuzana Grohová, The Factory, koncert
- 30.3. 21:30 Michal Hrůza, Music club Žlutý pes, koncert
- 31.3. 9:30 Seminář Soudobé dějiny ve škole: Jak učit o válce?, Památník Zámeček, přednáška
- 31.3. 16:00 Noc s Andersenem, Krajská knihovna v Pardubicích, akce pro děti – čtení
- 31.3. 17:00 D. Glattauer: Zázračné cvičení, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 31.3. 19:00 L. Stroupežnický: Naši furianti, Východočeské divadlo, divadlo
- 31.3. 20:00 Jarní Upanišády v Ponorce 2023, Ponorka – hudební klub, koncert
- 31.3. 20:00 VIP Party – Saxofrancisc & DJ Mig, Everything, koncert
- 31.3. 20:00 Visací zámek, Music club Žlutý pes, koncert
- 1.4. Autorské čtení z knihy Převzetí aneb 20. léta is not dead, Bílek Kocouř
- 1.4. 10:00 Čarodějná pohádka, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina, divadlo
- 1.4. 16:00 HBC Pardubice – HBC Prachatice, Autosklo-H.A.K. Aréna, hokejbal
- 1.4. 17:30 BK Kvis Pardubice – Basket Brno, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 1.4. 21:00 Next:Gen Audio Night w/Magenta & Rook, Everything, koncert
- 1.4. 21:00 Velká pardubická zábava se Stresorem v Agrobance, Dům techniky, koncert

Cyklus Políbení múzou láká na Vejrycha, Gočára nebo Žertovou

Políbení múzou – osobnosti umění ve východních Čechách je název přednáškového cyklu muzea věnovaného především historii umění. Mezi tématy patří tvorba projektanta místní radnice Jana Vejrycha, stavby pardubických architektů a stavitelů Františka Nekvapila, Václava Otakara Medka nebo dílo slavného seminářského rodáka Josefa Gočára. Dojde i na klíčovou osobnost českého malířství Mikoláše Alše a autorku pardubického Prioru Růženu Žertovou. Přednášky začínají 28. března v 18 hodin v přednáškovém sále na zámku a pokračují vždy v úterý až do 25. dubna.

Široce známého autora pardubické radnice, pražského architekta představí his-

torik umění Jan Ivanega na přednášce nazvané Východočeské stopy architekta Jana Vejrycha. „Kromě ikonické radnice, která je jeho vrcholným dílem, navrhl v širším okolí Pardubic pilný Vejrych i celou řadu dalších staveb. Budeme hovořit o tom, jak s nimi pardubická radnice souvisela, jaký měly pro své současníky Vejrychovy realizace význam a co si z jeho díla zachovalo platnost až do současnosti,“ zve Ivanega. Program a další informace najdete na www.vcm.cz.

Velikonoce na zámku vítají jaro v neděli 2. dubna

Týden před Velikonoce zaplní nádvoří zámku velikonoční jarmark – 2. dubna od 10 do 17 hodin se na něm představí pro-

dejci velikonočních pokrmů, dekorací a dalších regionálních produktů, ale také kulturní instituce a střední školy z kraje. Koledníci ze Stradouň předvedou voděň jidáše. K vidění bude jak oblékání, tak i obchůzka s jidášem. Na děti budou čekat výtvarné dílny, soutěže, ukázky tradičních zvyků a her. Potěší je mláďátka letošního jara – kůzlátka, jehňátka, kuřátka a kachňátka. Nebudou chybět ani koně, prasátka nebo králíci včetně ukázky oblíbeného králíčího hopu. Milovníci dobrého jídla se mohou těšit na skvělé velikonoční dobroty! V dílnách si každý může uplést pomlázku, vytvořit vlastní květinové vazby a dekorace, ozdobit pernčky, filcovat vlnu nebo malovat vajíčka. Žáci středních

škol připraví vlastnoručně vyrobené hlavo-lamy, netradiční skládačky a hry. Větší děti si vyzkouší řezání pilou, nejmenší třeba pohoupání na dřevěném kohoutovi. K vidění bude práce uměleckého kováře a chybět nebudou ani jarní a velikonoční květinová aranžmá a dekorace. Východočeské muzeum opráší venkovní hru tlučení špačka, při které je potřeba pohotovost i bystrost.

Velikonoční stezka na valech

Na valy bude lákat Velikonoční stezka, která děti seznámí s velikonočními tradicemi u nás i ve světě. Povede až k velikonočnímu keři, který může každý dozdobit vlastnoručně vyrobenou kraslicí.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Lyžování i pro děti s handicapem

Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s. uspořádalo další jednodenní lyžařské kurzy pro děti s handicapem. Tentokrát se milovníci tohoto sportu sešli ve Ski areálu Černá Voda u Orlického Záhoří. Přestože se oteplilo a sněhové podmínky byly složité, o akci byl tradičně veliký zájem. Pod vedením zkušených instruktorů lyžovaly děti se závažnějším tělesným handicapem s využitím lyžařských pomůcek – biski a monoski. Děti s lehčím tělesným nebo mentálním postižením či autismem se učily lyžovat na běžných lyžích, tudíž na lyžařském svahu byly k nerozeznání od ostatních. „Za deset let, kdy kurzy organizujeme, jsme přivedli k lyžování více než stovku

dětí s handicapem. Naším cílem je ukázat, že i tyto děti mohou trávit, společně s dalšími členy rodiny, aktivně volný čas v prostředí lyžařských svahů,“ řekla koordinátorka projektu Radka Chudomská.

Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s. více než 20 let pomáhá rodinám s dětmi se zdravotním postižením z Pardubic a celého Pardubického kraje. Každoročně podpoří více než 150 rodin s dětmi například s nedonošeností, s dětskou mozkovou obrnou, tělesným, mentálním i kombinovaným postižením, Downovým syndromem, autismem. Bližší informace o organizaci naleznete na www.ranapece-pce.cz.

Blanka Brandová, ředitelka střediska

Seniorcentrum

- 6.3. 13:00 Hravá kavárnička (s kávou zdarma)
 8.3. 14:00 Hudební odpoledne se Zuzanou Grohovou
 15.3. 14:00 Videoprojekce: Jižní Kypr
 16.3. 10:00 Kroužek ručních prací
 17.3. 14:00 Posezení s harmonikou
 19.3. 14:00 Taneční odpolední čaje se skupinou „Chorus“
 20.3. 14:00 Zdravotní přednáška: Jak se vyznat v sestřích
 Přednáší: Mgr. Eva Hlaváčková, Ph.D.
 23.3. 10:00 Promítání pro seniory: „Za vším hledej ženu“, Cinestar 85-
 10:00 Kroužek ručních prací
 29.3. 14:00 Studánky: Pardubicko v knihách Ivy Tajovské

Adaptačně-integrační kurzy, povinnost pro cizince

Již téměř dva roky platí pro některé cizince ze třetích zemí povinnost absolvovat adaptačně-integrační kurz „Vítejte v České republice“. Za rok realizace kurzů jich v součtu proběhlo téměř 1 000 a registrovalo se na ně přes 15 tisíc osob.

Absolvovat kurz je možné v 18 Centrech na podporu integrace cizinců, která pracují ve všech krajích České republiky, nebo na jiném místě pod jejich administrací – například u zaměstnavatele. Účast na kurzu je zpoplatněna. Při nesplnění povinnosti absolvovat kurz může být cizinci uložena pokuta až do výše 10 tisíc korun.

Povinnost absolvovat kurz se obecně vztahuje na cizince ze třetích zemí (mimo EU), kterým bylo od 1. ledna 2021 vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, a dále pro cizince, kterým po tomto

datu bylo vydáno povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího pobytu na území. Projít kurzem je nutné do jednoho roku ode dne převzetí průkazu o povolení k pobytu. Existují samozřejmě i výjimky – například věk (méně než 15 let, více než 61 let). Více o skupinách, které mají povinnost absolvovat adaptačně-integrační kurz, lze zjistit z oficiálních stránek <https://www.mvcr.cz/clanek/adaptacne-integracni-kurzy.aspx> nebo www.vitejtevcr.cz. Nově může se základní orientací pomoci i „kalkulačka“: <https://aik.icpraha.com/form/> vytvořená Integračním centrem Praha.

Podmínkou úspěšného splnění je účast na celém kurzu, na jehož konci cizinec obdrží doklad o jeho absolvování. Účast na kurzu je zpoplatněna – u veřejných kurzů se jedná o částku 1 500 Kč, pokud však hradí náklady

kurzu například zaměstnavatel, jedná se o částku 800 Kč za osobu. Pokud cizinec svou povinnost nesplní, může mu být uložena pokuta až do výše 10 000 Kč.

Metodiku kurzů dlouhodobě zajišťuje nezisková organizace Slovo 21, z. s. Cílem je především seznámit cizince s jejich právy a povinnostmi vyplývajícími z pobytu na území České republiky a informovat je o místech, kde mohou obdržet další informace, případně pomoc. Kurz je veden vždy certifikovaným lektorem a tlumočnickem, kteří cizincům představí škálu témat, od základních informací o České republice, včetně vzdělávání, bydlení a pobytové legislativy, až po kulturní zvyky a tradice.

O tom, že kurz nenabízí pouze strohé informace, ale může účastníkům pomoci i v osobním životě,

svědčí zpětné vazby absolventů. Většina jich v rámci evaluace hodnotí kurz pozitivně, a to jak jeho čtyřhodinovou časovou dotací, tak i objemem informací. Dlouhodobě je cizinci jako stěžejní označována část kurzu věnovaná legislativě spojené s pobytem na území České republiky: „Kurz má pro mě velký smysl a pomáhá mi získat přehled o situaci, ve které se nacházím“.

Největší zájem byl o kurzy tlumočené do ukrajinského, ruského a na třetím místě do anglického jazyka. Kurzy byly tlumočeny i do celé řady dalších jazyků. Standardně nabízenými jazyky jsou vietnamština, mongolština, srbština, arabština, španělština, francouzština. Proběhly ale i kurzy v japonštině, thajštině nebo hindí.

Lenka Janošková,
vedoucí Centra pro integraci cizinců

Podpora vzdělávání zaměstnanců

Jste osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) nebo zaměstnavatel a potřebujete vzdělávat či rekvalifikovat sebe nebo své současné i potenciální zaměstnance? Potřebujete financovat kurzy českého jazyka pro cizince? Úřad práce ČR nabízí pomoc v projektu Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II) financovaného z Operačního programu Zaměstnanost. Příspěvky v rámci tohoto projektu jsou určeny na vzdělávání a rekvalifikaci pracovní síly

na trhu práce v ČR. O příspěvek v projektu mohou požádat OSVČ a podniky bez rozdílu velikosti, oblasti podnikání či délky činnosti. Cílovou skupinou jsou OSVČ, případně jejich zaměstnanci a v rámci dalších zaměstnavatelů stávající i potenciální zaměstnanci. Projekt končí 31. 12. 2023, proto musí být vzdělávací aktivity realizovány nejpozději do 30. září.

Nabízíme:

- Úhradu až 85 % nákladů na vzdělávání

- Refundace mzdových nákladů za dobu účasti na odborném rozvoji až do výše 100 % (včetně odvodů)
- Podporu vzdělávacích aktivit realizovaných interním lektorem nebo vzdělávacím zařízením prezenční i elektronickou formou
- Podporu zaměstnanců i na DPČ a na rodičovské dovolené
- Podporu výuky českého jazyka pro zaměstnance ze zahraničí

Více informací o projektu naleznete na webu ÚP ČR www.uradprace.cz/web/cz/-/povez. V případě zájmu nebo jakýchkoliv dotazů se neváhejte obrátit na odborné pracovníky projektu na Kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Pardubicích:

Jana Beránková, 950 144 488, jana.berankova1@uradprace.cz
 Jaroslava Janíčková, 950 144 719, jaroslava.janickova@uradprace.cz

Křížovka o ceny

HOKEJ A PARDUBICE

Organizovaný hokej byl v Pardubicích založen Vilémem Weissem v roce 1923, kdy vznikl hokejový klub (**TAJENKA**). Pravidelné soutěže se začaly hrát až v sezóně 1930/1931. Intenzita rozvoje byla samozřejmě ovlivňována jak pohybem ve společnosti (světová válka), tak místními klimatickými podmínkami. Právě počasí zapříčinilo, že některé předválečné ročníky zůstaly nedohrány. Po skončení 2. světové války byla v Pardubicích instalována ledová plocha a před Vánoci 1947 byl otevřen nový zimní stadion s umělou ledovou plochou.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **MÍSTO PUKU MÍČ**. Výherkyně se tentokrát stala paní Simona Honzírková. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	DOMÁCKY ALFRĚD	POUKÁZKA NA VÝHRU	OBCHODNÍ DŮM	ŠKOLNÍ PŘEDMĚT	 Pardubice	KARETNÍ HRA	NEDOBŘÁ	OBCHODNÍ AKADEMIE	 Pardubice	DEZINFEKČNÍ PROSTŘEDEK	CHOROBA	ZEŠÍLENÝ ZÁPOR
STATEK BEZ LENNÍHO ZÁVAZKU					PODNIK ZAHRAANIČNÍHO OBCHODU				CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO			
PLAVIDLA					OLGA DOMÁCKY TURECKÁ ŘEKA				SPZ JESENÍKU ČESKO-BUL- HAR. POHÁDKA			
FEDERÁLNÍ SHROMÁŽDĚNÍ			KTERÁ SOLI KYSELINY OCTOVÉ					BEZHŘBÝ VELBLOUD EVROPSKÁ MĚNA				
 Pardubice	HOUSENKA	SEVERSKÉ MINCE ČÁST DRUHOHOR					KANADSKÝ JEZDEC F1 ZLATÁ MINCE					
TAJENKA												
ZNAČKA LYŽÍ						RADIOAKTIVNÍ PRVEK USRKNUTÍ					PAŠOVANÉ ZBOŽÍ	ČESKÁ ŘEKA
MOŘSKÉ POBŘEŽÍ					SPORTOVNÍ VÝKON ZNAČKA KILOAMPÉRU					POHÁDKOVÝ MEDVÍDEK SLABIKA POPĚVKU		
SLABÝ VÍTR				VRANÍ CITOSLOVCE				ASUSKÝ SOKOLÍK				
STAROŘÍMSKÉ MINCE				NAHÝ MODEL				NAŠE (SLOVEN- SKY)				

MALÉ JARNÍ DOBRODRUŽSTVÍ →

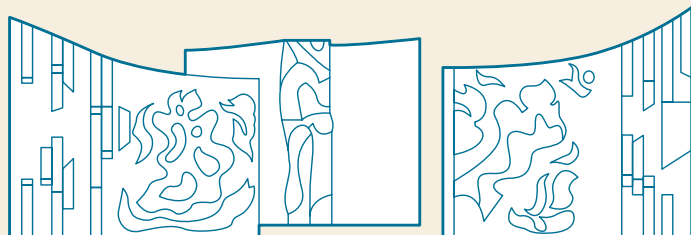
Podívejte se na Pardubice novými očima

**Reliéfni stěny od Alvy Hajna
v Bubeníkových sadech**
50.036690, 15.784632

» Na dobrodružství v centru města vás bere Eliška Jedličková, kurátorka Gočárovovy galerie.

„Spíše architektonický prvek výtvárně pojatých stěn byl dříve společně s plastikami a prolézačkou součástí širšího souboru. Jejich autor, výrazný pardubický výtvarník Alva Hajn, zde uplatnil vlastní výtvarný jazyk propojující působivost a surovost betonu s abstraktním tvaroslovím. Plastiky se dnes začínají přirozeným procesem stárnutí propojovat s okolní přírodou v harmonickou symbiózu.“

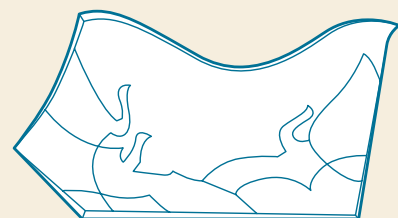

**Cítíte to?
Ve vzduchu je jaro!**

A to znamená chuť objevovat a zažít nová dobrodružství. Někdy stačí málo a město, které dobře znáte, se vám ukáže v úplně novém světle.

Přinášíme pár tipů na umění ve veřejném prostoru, které jste možná neznali. Udělejte si malou jarní procházku a nechte Pardubice zazářit v nových tónech.

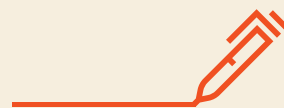

**Reliéf a mozaika Ptáci od
Ludmily Jandové na Karlovině**
50.034479, 15.778386

» Výlet na Karlovinu doporučuje Eliška Burdová, kurátorka Gočárovovy galerie.

„Zdánlivě prostý reliéf z roku 1979 nepravidelného tvaru obložený mozaikou podle návrhu Ludmily Jandové. S monotónní plochou kontrastují jemné modré linie abstrahovaných ptáčích siluet. Při návštěvě Karloviny určitě stojí za pozornost.“

KAM SE VYDAT? NEOKOUKANÉ TIPY NA MALÝ VÝLET

Znáte další místo (umělecké dílo ve veřejném prostoru, architekturu...), které stojí za pozornost? Zašlete nám váš tip a my ho zveřejníme na našem webu.

Diskuzní fórum

Nevhodné osvětlení stadionu

Často uvádím, že já a kolegové jsme šli do politiky proto, abychom zlepšovali životní podmínky obyvatel města. Bohužel některé kroky, které člověk sleduje a které prosadilo vedení města, jdou přesně proti tomuto našemu poslání, a proto se musíme ozvat.

Mluví o osvětlení stadionu, které se ukázalo jako rušící a nevhodné zvolené. Přijal jsem oznámení lidí jak z bezprostřední blízkosti, tak i ze vzdálenějších částí města, ale i třeba ze Srchu. Když se zapnou světla na stadionu, tak prostě obtěžují okolí výrazně více, než by musela. Světla nejsou seřízená a nemají na sobě žádná stínítka, která by usměrňovala světelný kužel. Lidé žijící v blízkosti, ale i dál ve vyšších patrech, a řidiči, kteří jezdí okolo, dostávají pořádný světelný zásah. Tím dojde nejen k menší bezpečnosti provozu, ale světelný smog má na zdraví lidí velký negativní vliv, což dokazují i vědecké studie. Vzkaz náměstka Živného, že si mají lidé pořídit žaluzie a nemají mlet blbosti, považuji za nemravný a neohleduplný.

Bohužel mnoho lidí ve svém sobectví chce řešit jen to, co pálí je, a druzí lidé je nezajímají. Tento přístup mi je odmala cizí, když jsem cítil nespravedlnost, tak jsem se ozval a činím tak i teď. To, jak budu postupovat v této věci, najdete na našem webu.

V krátkosti se budu snažit o lepší nastavení světel, jejich zastínění, aby svítila jen na stadion, nebo o posunutí hrací doby na čas, kdy není potřeba svítit. Ještě dodám, že pokud i Vás ruší osvětlení stadionu, tak budu rád, když přijдете od 18:00 do diskuze dne 20. 3. na jednání zastupitelstva na radnici.

Filip Sedlák, zastupitel za Naše Pardubice – „Nechme město rozkvést“

Byl jsem zmíněn v příspěvku pana Sedláka, proto využívám právo na odpověď. Výrok, který pan Sedlák zmiňuje, byl za prvé vytržen z kontextu. Za druhé pan Sedlák nepoznal, že je to výrok s nadsázkou, kterou jsem reagoval na jiný příspěvek, který uváděl, že jediná cesta, jak zařídit, aby nesvítila světla do oken, je stadion zbourat. Uvědomuju si, že po mnoha dlouhých letech je v centru Pardubic nový, intenzivní světelný zdroj, který může některým lidem vadit, způsobovat diskomfort. Požádali jsme o prověření vhodnosti nasměrování jednotlivých LED světelných prvků a také, zdali lze svítit s menší intenzitou. Chci uklidnit obyvatele v blízkosti fotbalového stadionu, že utkání, která se budou hrát pozdě za potřeby umělého osvětlení, bude během sezóny minimum.

**René Živný, náměstek primátora
Společně pro Pardubice**

Koulařské zlato z MČR pro Hvězdu

V polovině února se v ostravské hale ve Vítkovicích konalo mistrovství České republiky v atletice. Hvězda Pardubice vyslala na tento vrchol domácí halové atletické sezóny dospělých celkem šest svých zástupců a všichni předvedli pěkné výkony.

První den českého národního šampionátu byl pro atletický oddíl Hvězda Pardubice bohužel bez medaile. Jen těsně však unikl bronzový cenný kov běžkyni Barboře Zoubkové. Ta si sice na trati 3 000 metrů vylepšila své osobní maximum na 9:54,09 min, ale v celkovém pořadí obsadila čtvrtou příčku. I další závodník Hvězdy Pardubice měl tak trochu smůlu, když ho od bran finále dělilo pouhých sedm centimetrů. Jan Touš předvedl v koulařském kruhu nejlépe pokus dlouhý 15,70 m a skončil tak na nepopulární deváté příčce.

Dařilo se však našemu sprinterovi na 400 metrů. Adam Smolka předvedl ve svém rozběhu čas 48,00 s a tím si vybojoval postup do nedělního finále. Dalším sprinterem, který se v Ostravě představil, byl Jakub Řehounek, ten zvládl nejkratší sprint, tedy 60 m, za 7,05 s a v rámci mistrovství ČR mu patří 16. místo. Běžec Jan Kalous nastoupil

na trati 800 metrů, a ačkoli si vylepšil své letošní maximum, čas 1:57,90 min stačil jen na sedmnáctou pozici.

Druhý den mistrovství České republiky mužů a žen byl pro příznivce Hvězdy Pardubice mnohem radostnější. Adéla Korečková navázala na tradici skvělých pardubických koulařů. Svůj osobní rekord si dokázala vylepšit v pravou chvíli a díky pokusu dlouhému 14,01 metrů získala zlatou medaili a titul mistra ČR ve vrhu koulí. Je to pro ni skvělý výkon, vždyť její hlavní disciplína je hod kladi- vem, ve kterém bude již za necelý měsíc reprezentovat Českou republiku na Evropském zimním vrhačském poháru.

Druhým závodníkem, který se v neděli v Ostravě představil, byl Adam Smolka. Po úspěšném sobotním rozběhu se mu ve finále dařilo ještě lépe a dokázal si vylepšit své osobní maximum na 47,87 s, tento čas mu v celkovém pořadí vynesl velmi pěkné šesté místo.

Všem našim závodníkům i jejich trenérům gratulujeme a přejeme jim v nadcházející letní sezóně hodně úspěchů.

Kompletní výsledky najdete na našich stránkách www.atletika.cz.

Jana Kárníková, mluvčí oddílu

Pardubický hokej slaví 100 let!

Seriál o historii pardubického hokeje – sedmá dekáda

V březnu se ohlédneme za další dekádu historie pardubického hokeje – obdoby mezi lety 1983–1993.

Prvenství po čtrnácti letech

V sezoně 1984/85 se z asistenta posunul na pozici hlavního kouče Karel

Franěk. Bylo to poprvé, kdy mužstvo vedl trenér, který v minulosti za Pardubice nehrál ligu. Navázal na společnou práci se Zdeňkem Uhrem a během tří sezón dovedl své svěřence ke druhému titulu v historii. Po čtrnáctiletém čekání Tesla zdolala ve finále znovu Duklu Jihlava. O prvenství se zasloužili brankáři Hašek a Kopačka, obránci Hruběš, Levinský, Marek, Mečiar, Prajsler, Seidl, Střída, útočníci Bažant, Čech, Dinis, Herold, Heřman, Chlupáč, Janecký, J. Jiroutek, Kopecký, Kovařík, E. Musil ml., Slavík, Šejba a R. Vršanský.

Šejbův hattrick skolil Kanadu

Jubilejní 50. mistrovství světa se uskutečnilo v roce 1985 v Praze. V sestavě národního týmu hráli Jiří Šejba a další pardubický odchovanec František Musil. Do finálové skupiny naši postoupili ze čtvrtého místa, ale rozhodující souboj

o zlato hráli poslední den turnaje proti Kanadě. V něm doslova exceloval Šejba, který vstřelil první tři góly čs. mužstva a na titulu mistrů světa měl rozhodující podíl. Dodnes je jediným hráčem světa, který vstřelil Kanadě v souboji o zlato hattrick.

V brance Hašek = další dva tituly

Dorostenec Dominik Hašek byl do prvního týmu povolán v sezóně 1981/82 a už jako šestnáctiletý prokázal výjimečný talent. V 18 letech se stal nejmladším reprezentačním brankářem v historii Československa a rychle se stal oporou Tesly. Měl velkou zásluhu na třetích místech v letech 1983 a 1984 a především na dvou titulech z let 1987 a 1989. Ve druhém případě se o to pod vedením trenérů Vladimíra Martince a Vladimíra Štastného zasloužili brankáři Hašek a Barta, obránci Filip, Hruběš, Ma-

rek, Mečiar, Panchártek ml., Seidl, Srnka, Střída, P. Vršanský, útočníci Czerlinskí, Čech, Haupt, Herold, Janecký, J. Jiroutek, Kopecký, Koreček, Kovařík, Král, Lubina, Lupoměský, E. Musil ml., Šejba, R. Vršanský.

Změny ve vedení klubu

Pod vlivem politického vývoje byl v roce 1990 ustaven akční výbor, který zorganizoval volbu nového vedení klubu. Do sezóny 1990/91 vstoupil pod novým názvem HC Pardubice a ten se následně měnil v závislosti na titulárních sponzorech. V roce 1991 se stal oddíl samostatným subjektem a začal pracovat v nových ekonomických podmínkách. Zároveň došlo k další významné události. Poprvé v historii klubu byli 25. ledna 1991 během sezóny odvoláni trenéři. Vděk za zisk titulu vydržel jen pár měsíců...

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Budova pardubické reálky postavená roku 1865 podle projektu Fr. Schmoranze (fotoarchiv VČM).

Od prosince minulého roku se v Toulkách věnujeme vyprávěním o osudu a proměnách prostor nynějšího Komenského náměstí, Klášterní ulice a části ulice Na Trísle. Dnes tento seriál ukončíme.

Minoritský klášter provozoval spolu s městem a s podporou panství v nové budově kláštera (na místě dnešního čp. 52 na nároží Klášterní ulice a Komenského nám.) latinské gymnázium. Jednalo se o provizorium a samostatná školní budova pro gymnázium se měla stavět nákladem města po roce 1734 pár desítek metrů od budovy kláštera na prostranství patřícím minoritům, v místech, kde dnes sídlí krajský úřad. Práce na této stavbě nebraly konce. Přes nejrůznější peripetie a po urgencích minoritů město mělo roku 1774 v ruce konečný rozpočet a vypadalo to, že se očekávaná stavba brzy dokončí.

Shodou okolností se to odehrálo v době, kdy probíhaly velké státní reformy školství. Marie Terezie hledala prostředky, jak se zbavit viditelné zaostalosti rakouské říše. A jedním z nich byla reforma vzdělávání. Měla na mysli nejen celkovou úroveň obyvatelstva, ale zvláště armádu, která potřebovala gramotné a přiměřeně vzdělané vojáky; stát rovněž potřeboval vzdělané a oddané úředníky rozvíjející se státní správy. Patentem právě z roku 1774 (v platnost vešel ovšem až od r. 1775) se zaváděla povinná školní docházka dětí ve věku 6 až 12 let s tím, že v sídlech far a v dalších vesnicích se zřizovaly tzv. triviální školy (vyučovalo se čtení, psaní, počty a náboženství). Ve větších městech vznikaly tzv. hlavní školy s výukou rozšířenou o dva roky a přidáním dalších předmětů. V hlavních městech zemí byly zřízeny tzv. školy normální, zajišťující navíc vzdělání budoucích učitelů. Na to navazovala v 70. letech i rozsáhlá reforma gymnázií a pro-

sazovaly se změny v organizaci a studiu na univerzitách.

Letmo nastíněné proměny vzdělávání se nemohly vyhnout ani životu v Pardubicích. Nejprve se ukázalo, že stará městská škola v Bartolomějské ulici (čp. 82) svou kapacitou novým požadavkům výuky nevyhovuje, a tak městská rada dům roku 1776 prodala a zároveň koupila rozlehlejší dům v Kostelní ulici (dnes čp. 105, 106 a 107), kde kdysi bývala městská lázeň, nyní již neprovozovaná kovárna. Objekt nechala narychlo stavebně upravit pro potřeby připravované hlavní školy. Ještě než se tu začalo učit, přišlo v květnu 1777 rozhodnutí o zrušení pardubického latinského gymnázia u minoritů. Stát tehdy dotvářel síť gymnázií, která měla tvořit základnu jednotného vyššího vzdělání regulovaného státem. Počet gymnázií se redukoval na sotva polovinu a pardubické gymnázium se mezi ně nevešlo. Městská rada se snažila nepříznivé rozhodnutí zvrátit, leč marně. Nebylo jako řada jiných zrušeno zcela bez náhrady, ale nahrazeno výše zmíněnou hlavní školou s přiznáním poněkud vznešenějšího titulu „c. k. krajská hlavní škola“. Učili v ní zpočátku i někteří minorité ze zrušeného gymnázia a ještě mohli zájemcům poskytovat výuku latiny navíc. Jenomže přišel rok 1786 a pardubičtí minorité obdrželi další císařské rozhodnutí o zrušení kláštera. Dalo se to čekat. Rozsáhlá akce rušení klášterů podle určitých kritérií probíhala již od roku 1782; zanikla jich zhruba polovina. Získaný majetek měl sloužit ke zkvalitnění církevní správy a podpoře vzdělávání kněží a různým

komerčním účelům. Že docházelo k řadě přehmatů, je nabitelní.

Do opuštěné pardubické klášterní budovy se hned v říjnu 1787 nastěhovala část hlavní školy, protože budova v Kostelní již pro ni byla těsná. Jistotu tu zde ale neměla. Správce zabraného klášterního jmění, náboženský fond, totiž zamýšlel využít budovu pro kasárna zdejšího jezdecktva, majícího koňské stáje a ubytování vojáků v přízemních barácích postavených místo zrušených hradeb a valů kolem města. Složitá jednání usilující o uhájení těchto prostor pro školu trvala dlouhá léta, až do roku 1842. Město zatím prodalo školu v Kostelní ulici (1815) a za utržené peníze a další dotace se konečně pustilo do dostavby kdysi zamýšlené jednopatrové budovy gymnázia. Dokončilo ji do roku 1827. Na památku někdejšího primátora a spoluzakladatele latinského gymnázia se jí říkalo „Fiedlerova škola“.

Další úpravy vzdělávání zvyšovaly nároky na prostorové zázemí škol. Po roce 1848 a 1849 se mj. začalo pracovat na rozšíření výuky v hlavních školách o dva, poté i tři ročníky. Po řadě přípravných jednáních se posléze vytvořila jako alternativa k rozšíření výuce hlavních škol tzv. čtyřletá nižší reálka. V Pardubicích se začalo učit v prvních dvou třídách nižší reálky od roku 1854 a jako plně čtyřtřídní se ustavila 1861. Stalo se tak i díky finanční podpoře města. Městská rada zvolená roku 1861 měla ale ještě větší ambice. Po dařilo se jí po intenzivních jednáních dosáhnout toho, že místo nižší reálky vznikla v Pardubicích roku 1863 vyšší reálka neboli reálné gymnázium. Šlo o další typ střední školy, zaměřující se ve výuce na rozdíl od klasických gymnázií spíše na přírodovědné a technické obory. Byla nejprve šestitřídní, posléze sedmitřídní a zakončena maturitou. Pardubická reálka byla první ve východních Čechách, s českým vyučovacím jazykem a vydržována městem: to platilo učitele a ostatní personál, muselo dát k dispozici budovu požadovaných parametrů. Město považovalo tuto školu za prestižní záležitost. V její historii také najdeme mezi učiteli a absolventy dlouhou řadu skutečně vynikajících osobností. Zahájení výuky vyhnalo žáky hlavní školy do náhradních prostor ve městě, ale hned se pro reálku začala stavět pár desítek metrů jihovýchodně od bývalého kláštera samostatná budova. Projektovat ji tehdy renomovaný architekt Fr. Schmoranz. Učit se v novostavbě začalo od října 1865.

Hlavní škola se vrátila do bývalého kláštera. Záhy došlo k dalším reformám nižších škol a především od roku 1869 k rozšíření povinné školní docházky o dva roky (6 až 14 let věku). Dosavadní triviální a hlavní školy nahradila pětiletá škola obecná a tříletá měšťanka. Přibývalo obyvatel a tím i dětí, nároky na vybavení škol se zvyšovaly. Pro rozvíjející se Pardubice to znamenalo velkou starost. V jejich dějinách se to odtud stalo permanentním znamením schopností a úspěšnosti té které generace představitelů vedení města.

Již v osmdesátých letech se stavěla nová školní budova pro děti z tzv. nového města (stála na Palackého třídě a dnes již neexistuje). Také stávající budovy na bývalém minoritském klášteršti přestaly vyhovovat. Roku 1888 upozornilo okresní hejtmánství městskou radu, že stará Fiedlerova škola už nevyhovuje ani hygienickým požadavkům, a hrozilo jejím uzavřením. Tři roky se potom městští radní a zastupitelé dohadovali, zda školu přestavět, nebo postavit úplně novou a v tom případě kde. A kde vzít na ni peníze. Do poměrů prostoru na Komenského náměstí tehdy razantně zasáhla pardubická občanská záložna. Usnesla se (1890) postavit si na nároží náměstí a Klášterní ulice své nové reprezentační sídlo. To následně ovlivnilo rozhodnutí města zbourat někdejší klášterní zvonici a tím otevřít prostor Klášterní ulice a zároveň naproti projektované občanské záložně přestavět (a rozšířit) starou jednopatrovou klášterní budovu na dvoupatrovou školu s větší kapacitou. Je to dnešní čp. 52. Stavba začala 1890 a dokončila se 1892. Roku 1890 také konečně padlo rozhodnutí, že stará Fiedlerova škola bude „jenom“ přestavěna a podstatně rozšířena. Potíž byla v tom, že se do roku 1894 mohla realizovat jenom první fáze (část na Komenského nám.), neboť druhé křídlo budovy (dnes podél Jahnovy třídy) zabíraly budovy jezdeckých kasáren. Teprve po výstavbě nových jezdeckých kasáren (dnes Atrium palác ad.) a jejich předání armádě se mohlo roku 1896 přikročit k demolicí těch starých a do roku 1897 dostat druhé křídlo školy.

V Pardubicích tak postupně vzniklo zajímavé „školní náměstí“ s kostelem Zvěstování P. Marie uprostřed. Genezi tohoto prostoru, kterou jsme mohli sledovat v našich Toulkách od 14. stol., tj. od počátků historie města. Pomyslnou štafetu tradice vzdělávacích institucí tu dnes drží bezesporu záslužný projekt školy Svítání. **František Šebek**